

Šiandien
ir rytojAR TAIP ELGTIS
LEISTINA?

Gegužės 20 d. Kongreso narė Elizabeth Holzman viešai apkaltino Teisingumo departamentą apsileidimu, nes į JAV-bes įleisti nacių bendradarbiai. Esą, šie nacių bendradarbiai čia gyvena, dirba, neneša atsakomybės už savo nusikaltimus. Elizabeth Holzman reikalavo aiškinimų, demaskavimo, sankcijų.

Imigracijos ir Naturalizacijos tarnyba yra Teisingumo departamento padalinys, kurio dispozicijoje yra Elizabeth Holzman skundų taikiny. Bematant to padalinio vardą, susikvieta spaudos žmonės, prabilo Verne Jervis, ryšininkas su spauda. Jis iškėlė New York Times informaciją. Tai 37 asmenų sąrašas. Šie asmenys, esą, apskūsti bendradarbiavimu su naciais 1939-44 metais. Dienraštis tą sąrašą paskelbė.

Kodėl tos pavardės pateko į Verne Jervis paskelbtą sąrašą? Ar tyrimai, apklausinėjimai, tyrimai jau nustatė, kad šie 37 asmenys vienaip ar kitaip bendradarbiavo su nacių pareigūnais, ar nusikalto prieš iki šiol nepaskelbtą genocidinių nusikaltimų kodeksą? Juo labiau, kad išradingi New York Times redaktoriai apvainikavo tą sąrašą "Our current Nazi war criminals list" antgalviu! Aiškėja, kad tas sąrašas skelbimas buvo lengvapėdiškas Teisingumo departamento pasielgimas. Niekinančio pavadinimo sąrašė nėra asmenų, prieš kuriuos būtų užvestos bylos, pravesti teismo tardymai, padarytos prokuratūrinės išvados. Žmonių įtraukimas sąrašąn paremtas ... skundais.

Iš kur tie skundai? Skundų dauguma iš užsienio. Tad, jeigu jau sąrašą paskelbė, kodėl nepaskelbė ir skundų sąrašo? Tokių skundų prigimtis, juo labiau gautų iš užsienio, implikuoja ne teisingumo ar humanizmo poreikius, bet grynai politinį tų skundų aspektą. Mes puikiai žinome, kuo kvepia tie "skundai iš užsienio". Kuris mūsų veiksnys nebuvo šmeižiamas "skundais iš užsienio"? Kodėl dabar jau tie skundai iš užsienio, tokie patikimi kažin kokiai politikierei Elizabeth Holzman, tapo patikimi, tikri, pagal kuriuos galima dergti žmonių reputacijas? Juo labiau, kad Imigracijos ir Naturalizacijos tarnybos pareigūnas L.F. Chapman viešu laišku nuneigė Elizabeth Holzman priekabių ir kaltinimų.

Taip elgtis neleistina. Valstybės istaiga neturi teisės talkinti dienos sensacijų ieškančiam spaudai. Tegaila painformuoti, kad išvardinti kaltinimai yra tyrimo stadijoje, bet negalima vardinti individų, jeigu jiems nėra bylos užvestos, jeigu, tai labiausiai akcentuotina, ir skundai atsiųsti iš tų paslaptingų "užsienių". Tokiu metodu einant, įmanoma kiekvieną asmenį kaltinti prasimanytomis kaltėmis, viešai šmeižti, plėsti reputa-

Chicagoje miesto centre birželio 14 d. susirinkę pabaltiečiai prisiminė bolševikų nukankintus ir Sibiran ištremtus tautiečius. A. Šeštoko nuotrauka

ATVIRA ŽAIZDA

Ir toliau lieka palestiniečių problema

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Ir aršiausi prezidento Nixono kritikai sutinka, kad jo kelionė Artimuosiuose Rytuose buvo naudinga. "Šiaip ar taip -- samprotavo Newsweek -- jis ... sukūrė naują ir daugiau viltingą at-

ciją ir kt. ir tai dėl to, kad kažin kam 'užsieniuose' nepatinka asmens antisovietinė veikla, laikysena.

Tokio faktais neparemto sąrašo skelbimas yra nusivylimas JAV-se esamai tvarkai. Kiekvienas sąrašo paliestas asmuo turi teisę iškelti Teisingumo departamentui satisfakcijos bylą. Toks Teisingumo departamento 'žaibolaidis', skubomis iškeltas gintis nuo Kongreso atstovės Elizabeth Holzman, kaštuotų departamentui milijonus dolerių, atmokėtinų apšmeižtiesiems satisfakcinėmis baudomis. Kol kaltės neįrodyta, amerikiečių teisės presumpcija, asmuo nėra kaltas. Tuo tarpu pagal Teisingumo departamento 'žaibolaidžio' (sąrašo) schemą 37 asmenys spaudoje kategoriškai apšaukti nusikaltėliais ("Nazi war criminals")!

Mes absoliučiai neliečiame departamento darbo, jo struktūros ir metodų, bet mes priversti protestuoti prieš neetišką išsišokimą, kuris netiktai kad iškandina Amerikos pilietybę turinčius asmenis, bet netgi kvepia ir talka tam paslaptingam 'užsieniui', kuris neatardytus, neįtartus, teismo neapkaltingus asmenis, stengiasi sudergti, apšmeižti. Tokio sąrašo skelbimas, kad ir nepagrįstas tas sąrašas įrodymais, yra talka nežinomiems skundikams.

Juo juokingiau atrodo tas departamento darbas, aki-vaizdoje daugelio, taip vadinamųjų 'pažangiečių', prieš-amerikinės veiklos. Šie asmenys savo laiku imigravo į JAV-bes, dažniausiai suklėpę savo ankstesnį priklausomumą subersyvinėms organizacijoms. Kodėl tokių asmenų neįvestiguoja?

Šiame 37 asmenų sąrašė matyti ir lietuviškų pavardžių. Atitinkami mūsų bendruomeniniai organai privalo kreiptis į Teisingumo departamentą, pasmerkti lengvapėdišką savo tautiečių šmeižimą.

mosferą toje pasaulio dalyje, kuri iki šiol pažinojo tik karus ir vargus. Vien dėl to ši viešnagė atrodo vertinga".

Visa tai tačiau neužgydė žaizdos, kuri buvo didžiausia tų visų karų, jei ne priešastis, tai bent akstinas. O ji yra milijonas arabų, kuriuos išvietino Izraelio ikūrimas ir išplėtimas. Išvietinimų būta ir anksčiau. Milijonai žuvo, milijonai rado naujas tėvynes. Ir dabar Izraelio išvietintus lengvai ir savo naudai galėtų priimti kiti arabų kraštai, ypač kaip pakilusios naftos kainos Artimuosius Rytus žada paversti beveik rojumi. Iki šiol to nebuvo padaryta, nes palestiniečių problemos egzistencija buvo reikalinga įvairiems politiniams tikslams. Dabar kai visi suinteresuoti nutarė bent laikinai nekariauti, pastovi taika reikalauja išvietintųjų problemos išsprendimo.

Kadangi su pačiu Izraelio egzistencijos faktū arabų valstybės sutiko, liko dvi galimybės. Arba sudaryti atskirą arabų valstybę arba Izraelio valdomas arabų apgyventas teritorijas atiduoti kaimyninėm arabų valstybėm. Antroji išeitis neatrodo visai priimtina patiems palestiniečiams, kurie jaučiasi atskira tauta. Atskiros Palestinos arabų valstybės nenori tačiau nei

Izraelis nei Jordanas, kuris norėtų pirmą sujungti visus Palestinos arabus savo valdžioje, tik vėliau žadėdamas jų atsiklausti dėl norimos ateities.

Sakoma, kad Kissingeris turi sudaręs 16 punktų planą kaip atiduoti Izraelio valdomas arabų apgyventas teritorijas Jordanui, kuris už tai išpareigotų jį jas neįsiti savo kariuomenės, bet tik policiją ir neleistų partizaninės veiklos. Pagal tą planą, Jordanas gautų ne tik dabar Izraelio okupuotą vakarinį Jordano upės pakraštį, bet ir vadinamą Gazos juostą, kurią prieš 1967 metų karą valdė Egiptas. (Su ja susisiekti būtų pravestas specialus koridorius). Visa Jeruzalė faktinai liktų Izraelio administracijoje, tačiau visos šventosios vietos būtų iš jos išskirtos Vatikano pavyzdžiu. Naujas šventas miestas būtų valdomas mahometonų, žydų ir krikščionių dvasinių instancijų.

Izraelyje tas planas neturėjo didelio pritarimo, tačiau ir ten pradėdama manyti, kad geresnės išeities negalima išgalvoti. Nepriklausoma Palestinos arabų valstybė su jėga grįžusiais visais pabėgėliais bei sovietų pagaliau būtų didelis pavojus Izraeliui, tuo tarpu Jordanas neįmanoma gyventi pabėgėlių nepriimtų, o tie, kurie ten gyvena, nesudaro didelio pavojaus, juo labiau kad būtų kontrolėje tokio režimo (ka-

PRIEŠ 30 METŲ

RIMAS DAIGŪNAS

Prieš trisdešimt metų, 1944 metais liepos mėnesį, finaliniai Antrojo Pasaulinio karo veiksmai pasiekė Lietuvos teritoriją. Lietuva tapo karo arena. Bendroje frontų ir manevrų struktūroje vokiečių traukimas ir sovietų įsiveržimas į Pabaltijo žemes buvo tikrai milžiniškojo karo epizodas. Šitaip žiūri į karo veiksmus Pabaltijo zonoje kitakalbiai memuaristai. Pabaltijo valstybėms šis kelių mėnesių laikotarpis yra Antrosios sovietinės okupacijos pradžia ir įvykdymas.

1942 metais lapkričio mėn. prasidėjo ilgai ruošta sovietinė kontrataka žemutinės Volgos rajone. Po nevykusių atkričių prie Maskvos, ši kontrataka vokiečių nebuvo sulaukta. Hitlerio armijos galybė ir pasitikėjimas susverdėjo. Milžiniškos sovietinės karo jėgos prasiveržė nuo Volgos iki Krymo. Atrodo, vokiečiai laukė spaudimo tiesia linija, Rumunijos ir Pietų Lenkijos kryptimi. Sovietai su skubumu persiformuoti. Smūgiai buvo perkelti šiaurės-vakaru kryptimi. Dnieprą palikus už savęs, sovietinė šarvuotoji armija pasistatė savo taikiniu Vitebską. Iki tol neaktyvus Tretytis Bielorussijos frontas atuko. Armijos generolas I.D. Černiakovskis pasidarė fronto sensacijų šaltiniu.

Birželio 23 dieną vakare sovietų tankai įsiveržė į Vitebską. Prieš akis buvo Pabaltijys. Sekančiu siekiu paimtas Vilnius. Vėliau fron-

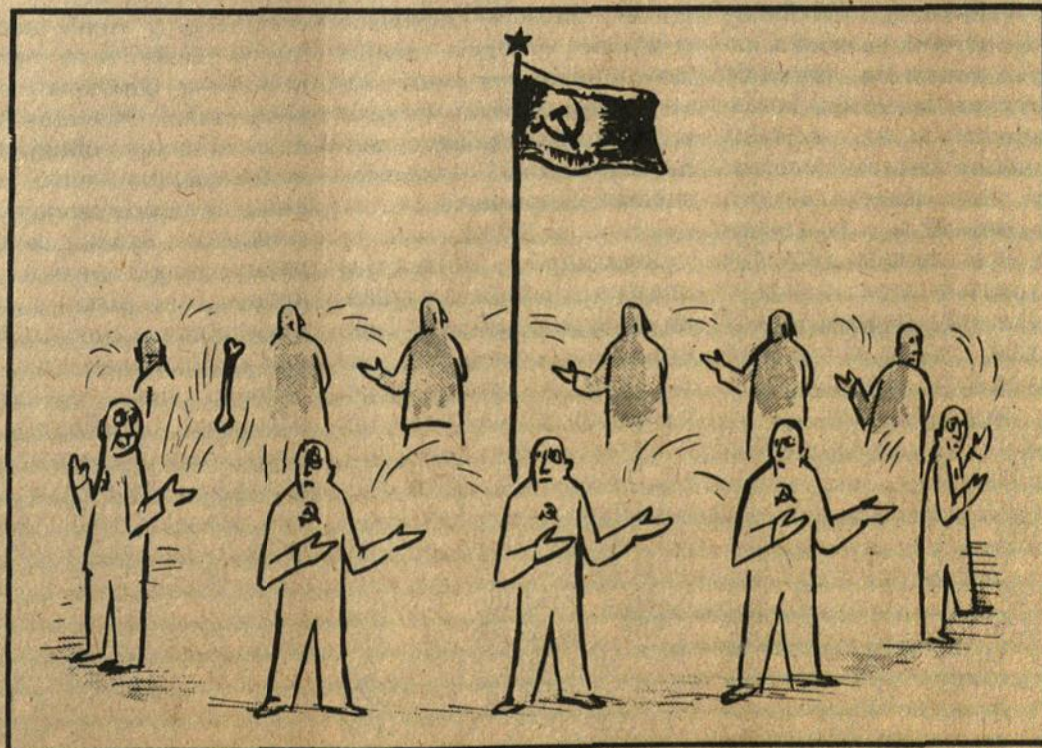
raliaus Huseino, kuris priklausė nuo JAV karinės ir ūkinės pašalpos. Be to, tas milijonas arabų, kuris dabar gyvena Izraelyje ir pagal tą planą pereitų Jordanijos žiniai ūkiniai yra pasiekę tokio gerovės laipsnio, kuriuo jie nenorėtų dalintis su grįžtančiais iš Libano pabėgėliais. Dėl visa to Izraelis turi intereso sutikti su tuo planu. Jei toks susitarimas būtų pasiektas dar prieš rudenį, kada turėtų prasidėti Ženevos konferencija, ji daugiau ar mažiau būtų pastatyta prieš įvykusių faktą, kurį labai sunku būtų pakeisti. Nepatenkinti liktų tik Libane gyvenę išvietintieji, bet jų balsas nebus toks stiprus kaip iki šiol. Už tat jų laikraštis Beirute El Muharr ir Nixoną pavadino "lape arabų vištidėje".

to liniją tarp Narvos (Estija) iki Gumbinės (Rytprūsiai) sovietai pavertė kurtariais kovos sektoriais. Leningrado frontas (iki Pskovo), Tretytis Pabaltijo frontas (iki Gulbenės, Latvija), Antrasis Pabaltijo frontas (iki Daugpilo), Pirmasis Pabaltijo frontas (Lietuvos teritorija) ir Tretytis Bielorussijos frontas (žemiau, i pietus nuo Kauno).

Bielorusijos fronto Penktosios Armijos dispozicijon buvo skirtas Tretytis Gvardijos mechanizuotasis korpusas, kurio tankai, įsiveržę Vitebskan, gavo uždavinį: pasiekti Baltijos jūrą i vakarus nuo Rygos. Šis tankų korpusas buvo sudurtinis ir performuotas į Ketvirtąjį, kuris, kaip atrodo, smarkiai nukentėjęs vokieškosios ofensyvos metu. Tretytis mechanizuotasis korpusas, kurio sąstata buvo tankai, automatiškos patrankos, raketiniai savieigiai, kulkosvaidininkų daliniai, sekmingai pasirodė kovos Ukrainos teritorijoje, tikėjosi įsiveržti į Rumuniją. Nuo Dniepro, žemiau Kijevo, korpusas buvo nukreiptas Vitebsko link. Per devynioliką mėnesių, nuo Volgos, korpusas pasiekė Vitebską. Carinės armijos pavyzdžiu, šiam korpusui davė 'Gvardijos' titulą. Tai reiškė karo dalinio rinktinumą, išskirtinę jo vertę. Tad Tretytis Gvardijos mechanizuotasis korpusas, palikdamas degantį Vitebską, birželio pabaigoje nusitaukė Vilniaus link. Birželio 29 d. korpuso kovos įsakyme suskamba "geležinkelio mazgas Molodečna", Borisovas ir Minskas. Pirmojo Pabaltijo fronto srityje komandavo Černiakovskis, armijos generolas.

Atrodo, kad šiame sektoriuje vokiečių pajėgos neturėjo jokio strateginio projekto. O jeigu ir turėjo, nesugebėjo jo realizuoti. Vokiečiai traukėsi atsimušdami, atsišaudydami, trumpam prilaikydami priešą prie brastų. Jie negalėjo suorganizuoti nė mažiausios kontratakos, vokiečių aviacijos veikimą jau prilaikė sovietinės aviacijos kontrolė. Vokiečių šarvuotieji nereikšmingai išsibarstė, būdami iš esmės ofensyvos ginklais, tankai dabar vykdė defenzyvos pareigas. Sovietų memuaristai skelbia, kad Smurgainių gynybai vokiečiai laikė 18 tankų, kuriuos 3 sovietiniai tankai suklaidino ir padarė neveiksmingais. Toks neveiksmingas yra ofensyvos ginklo naudojimas apsigynimui.

Pabaltijį ir Lietuvą pasiekusio Trečiojo mechanizuoto korpuso vadovybėje nebuvo nei vieno pabaltiečio (lietuvio, latvio ar esto). Visos gvardiečių vadovų pavardės yra grynai rusiškos, kurjosiškai jiems vadovavo azerbeidžanietis. Tačiau anksčiau, kovos Ukrainoje, korpuso vadovybėje dirbo pulkininkas A. Poškus, pagal pavardę lietuvis. Jis pasireiškė kaip gabus strategas. Pabaltijo okupacijoje jis nedalyvavo, nes buvo atšauktas Maskvon, kur jis buvo paskirtas Karo akademijos profesoriumi. Pakeltas generolo-majoro laipsnis, A.

Naujas Klu-Kluks-Klanas

(Nukelta į 2 psl.)

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

"Metmenų" vakaras

Australijos Liet. B-nės Lituanistinė Biblioteka Melbourne surengė literatūros vakarą, pavadintą "Susitikimas su Metmenimis", įvykusį Melbourne Lietuvių Namuose. Gana gausiai susirinkusiems klausytojams, "Metmenų" credo perskaitė, mūsų keliaujantis vaidila, šiuo metu su Australijos opera gastroliuojantis Melbourne, Paulius Rūtenis. Savo žodyje apie šio žurnalo svarbą ir kultūrinę reikšmę, melbourniški visuomeniniai kas ir visų didesniųjų kultūrinių parengimų organizatorius, A. Šeikis pareiškė, kad per savo gyvavimo 15 metų "Metmenys" nenukrypo nuo savo tikslo, bet bando per savo kritišką žvilgsnį atskleisti naujas formas, surasti naujų žmonių, stilų ir pan.

"Metmenų" bendradarbis dr. V. Doniela savo žodyje taip pat daugiau nušvietė šio žurnalo tikslą, pareiškė, kad jis yra išlaikyti lietuvių, atsisakant senųjų sentimentalumo vėžių ir leidžiant lietuviškumui pasireikšti naujame apdare, padarytame jau pačios jaunios kartos. Su savo kūryba pasirodė mūsų modernieji rašytojai ir žurnalo bendradarbiai Jurgis Janavičius, Aldona Veščiuaitė, kai ištraukas iš Vyt. Janavičiaus romano "Pakeliui į Atėnus" meniškai ir tikrai profesionaliai, paskaitė P. Rūtenis. J. Janavičiaus poeziją labai jausmingai skaitė D. Antanaitienė. Pirmosios dalies pabaigoje žurnalo bendradarbis A. Zubras skaitė rašinį temą "Žmogaus samonėjimas", kuriame labai išsamiai ir giliai buvo gvildeinama šios temos pagrindai. Antroji dalis buvo pradėta su Algimanto Mackaus "Chapel B", kur ištraukas skaitė: D. Antanaitienė, A. Butkutė, R. Lipšienė ir E. Šeikienė. Šio pastatymo režisierius, pats taip pat dalyvaudamas skaityme, buvo Paulius Rūtenis. Šis dramatinis ir ultra modernus A. Mackaus veikalas, panaudojant scenoje gražias šviesų ir rūbų dekoracijas, bei efektingus garsus, davė labai stiprų dramatinį toną, kai visi skaitytojai, jausdami stiprią profesionalaus režisieriaus ranką, savo darbų scenoje atliko su nąpastu pasisekimu, sukėlus žiūrovų tarpe nekasdieninį pasitenkinimą.

Vakaro programą ir skoninga jos apibūdinimą, duodant daugiau žinių ir apie pačius "Metmenis" padarė dail. V. Simankevičius, pastatymo koordinatorių esant Albertui Šeikiui, šviesas tvarkant — Juozui Balčiūnui ir garsus — Henrikui Kaladei.

Reik tikėtis, kad su šiuo savo gražiu ir kultūriniai patraukliu pasirodymu, bus aplankyta ir kiti Australijos miestai, ypatingai Sydnejus, davęs šiam pasirodymui kelis savo jaunuosius kultūrininkus.

Australijos gyvenime vis daugiau ir daugiau pasirodo lietuviškų vardų. Paskutiniu metu Vakarų Australijos sostinėje Perthe, o taip pat ir kituose didžiuosiuose miestuose galima pamatyti ir užgirsti pavadinimą "House of Tarvydas", su ant drabužių prisiūta etiketė "Rūta".

Rūta Tarvydas yra labai graži jauno Pertho lietuvaite, šiuo metu dar galutinai neapsisprendusi, ar savo

vis populiariąjį naujų drabužių, kuriuos ji pati sukuria, kūrybines idėjas permesti į didžiuosius miestus kaip Londoną, Paryžių ir kt., ar jau išpopuliarėjusį biznį Perthe plėsti toliau, ne tik čia, bet ir kitur Australijoje. Atrodo, kad naujos drabužių kūrybos užsidegimas ir jos pasišventimas savaime "House of Tarvydas", ja paliks Australijoje ir apie ją mes dar daug daugiau išgirsime.

Drabužių kūrybą ir modeliavimą ji pradėjo jau nuo savo vaikystės, tačiau prieš 6-šis metus ji atidarė savąjį "Boutique" ir čia pardavinėjo tik savo sukurtus moterų drabužius. Tas atsitiko, kai jos tėvai buvo išvažiavę į užsienį, nes ji bijojo, kad dėl to visko jos tėvai per daug rūpinsis. Jos pasisekime, kaip ji pasakė, glūdi pagrindinė formulė: viską daryti tik iš geros medžiagos, vieno modelio drabužių daryti nedaugiau kaip 30 ir kainos kad nesiektų daugiau kaip 60 dol.

Su savo puikiais ir išskirtiniais modeliais, ji turi tokį didelį pasisekimą ir pareikalavimą iš didžiųjų Sydnejaus ir Melbourne miestų, kad prie dabartinių sąlygų, ji jokių būdu negali reikalavimų ne tik kituose miestuose, bet ir pačiam Perthe išpildyti. Tikėkimės, kad padedant jos gabiam broliui, visos šios problemos bus nugalėtos ir "Rutos Tarvydas" vardas iškils tarp didžiųjų Australijoje ir — gal kitur. Sekmės.

Dalia ir Martynas Didžiiai

Australijoje labai daug visokių idėjų ir naujų atsitinka. Viena iš pačių naujausių yra mūsų žinomo jaunojo veikėjo Martyno Didžio sukūrimas naujos šeimos. Daug mūsų vedasi, daug skiriasi, tačiau ši nauja, laiminga šeima yra išskirtina.

Gegužės mėn. 7 į Melbourne aerodromą susirinko nemažai tautiečių, jaunas Martynas, laikraščiu korespondentais ir kt., sulaukti pirmosios lietuvių žmonos, kuri buvo išleista atvykti pas savo vyrą į Australiją. Tai buvo nemaža sensacija ir australų tarpe ir didysis Melbourne dienraštis "The Herald" išdėjo didelę nuotrauką ir aprašymą pirmajame savo puslapyje.

Martynas Didžys, buvęs atstovas Pas. Liet. Jaun. Kongrese, nuo pat savo jaunystės buvo aktyvus skautas, vėliau skautas budys, geras buriuotojas, jaunųjų australų buriuotojų čempionas, buvęs Melbourne L.B. pirmininkas, aktyvus lietuvių studentų s-gos narys, bei Liet. Klubu išdininkas, baigęs Melbourne universi-

Prieš 30 metų...

(Atkelta iš 1 psl.)

Poškus staiga mirė 1962 metais sausio mėnesį. Prieš mirtį buvo pasitraukęs atšargon. A. Poškus gimė 1901 metais.

Liepos 4 d. buvo paimtas Molodečnos miestas. Penkių šimtų kilometrų ilgio frontu jau buvo matyti "katilų". Taip apsupimus, karo pradžioje vadino vokiečiai. Dabar "katilus" suko sovietai. Vitebsko - Minsko rajone vokiečiai neteko apie trisdešimt savo divizijų. Ofensyvai ištreniruotoji armija tirpo sovietų "katiluose". Vilnius tapo vokiškųjų armijų "Zentr" ir "Nord" liekanų jungtimi. Nuo liepos 2 dienos vokiečiai ima grupuotis Vilniaus rajone, tarėsi išaiškinti sovietinio puolimo tikslą. Bet ir čia, atrodo, vokiečiai neatspėjo sovietinių planų, kad Vilnių paėmę, sovietai ims veržtis šiaurėn. Gynybos už Vilniaus, prie Ukmergės, prie Panevėžio,

tete farmacijos mokslus, prieš kelis metus buvo išvykęs gilintis savo farmacijos srityje į Londoną, vėliau Šveicariją, Vokietiją ir Prancūziją. Atostogų metu buvo nuvykęs į Lietuvą aplankyti savo giminių. Čia Vilniuje susipažino su Melbourne gyvenančios p. T. Seliokienės sesers dukra Dalia Švambaryte, kuri yra baigusi Vilniaus universitete fizikos-matematikos fakultetą. Ilgai nelaukus, vestuvės įvyko 1972 metais Vilniaus šv. Mykolo bažnyčioje, jaunosios tėvams išeikiant vestuvines vaišes Vilniuje, į kurias iš Melbourne buvo nukridusi taip pat Pas. Jaun. Kongr. atstovė, Australijos žinoma jaunoji veikėja — Ievutė Didžytė.

Po vestuvių Martynas turėjo palikti žmoną Lietuvoje ir, grįžęs Australijon, pradėjo daryti visus žygius žmonos išleidimui, kas jam po dviejų metų pasisekė ir šandien jis kaip ir jo sulauktoji žmona, yra vieni iš laimingiausių jaunavedžių Melbourne. Jaunasis turi Melbourne priemiestyje Altona savo nuosavą vaistinę ir, sulaukęs žmonos, nusipirko gražiam pajūryje naujus savo namus, kur pradės savo naują ir tikrai vargą ir pastangų pareikalavusį, šeimą gyvenimą. Geriausios sekmės jauniesiems.

Australijos didžiuosius miestus ir jų lietuvių apylankė chigagietis Aleksas Lukšys. Pasisvečiavęs savo senai nematytų draugų tarpe, Sydnejuje jis dalyvavo tuo metu buvusiam skautų vaikų baliuje, kur turėjo progos pamatyti ir mūsų jaunimą linksminantį. Sekmadienį dalyvavo pamaldose ir popietę praleido Lietuvių Klube, pasakydamas, kad Australija jam patiko, gyvenimas niekuo nesiskiria nuo Amerikos, kai lietuviai yra veiklūs, svetingi ir gyvena gerai.

nepastebėta. Po Vilniaus laukta sovietų veržimosi į Kauną. Taip armija, operavusi prasiveržimais ir "katilais" neatspėjo, kad priešas, jos strategiją pasisavinęs, kontroperuos prasiveržimais ir "katilais".

Už poros kilometrų į Rytus nuo Vilniaus vokiečiai skubomis durstė prieštankinių pabūklų pozicijas. Bėdos atvejui statė priešinimosi punktus mieste, kulkosvaidžių lizdus, zenitinių pabūklų punktus. Vilniaus rajone buvo sutraukta 1500 karių, 40 tankų, 270 pabūklų. Su tais apgailėtiniais ištekliais vokiečiai stėjo prieš sovietinę ofensyvą. Dar vokiečiai turėjo ir Hitlerio įsakymą: "neatiduoti Vilniaus bet kurioms sąlygoms esant". Specialus Vilniaus gynybos viršininkas generolas-leitenantas Von Stachel atskrido vadovauti karo veiksams.

Vilnių turėjo pulti aukščiausia minėta korpuso Devintoji brigada. Beveik visi brigados kariai buvo kompartiečiai arba komjaunuoliai. Visi tankai buvo apklijuoti šukių popieriais: "Vilnius mūsų", "Pirmyn į Vilnių", "Duokš Vilnių!". Puolimo brigadai vadovavo, vėliau pakeltas generolu, pulkininkas Aslanov, azerbeidžanietis.

Liepos 6 d. pirmosios motorizuotos sovietų armijos dalys sustojo už šešių kilometrų nuo Vilniaus. Dieną vėliau motorizuotą korpusą sustiprino Penktosios armijos daliniai. Liepos 7-oji buvo saulėta, karšta diena. Tankams buvo duotas įsakymas: "su maksimaliniu greičiu įsiveržti miestą". Tas greitis siekė 40 kilometrų per valandą. Tad atakai nuo pozicijų iki priemiesčių reikėtų dešimties minučių. Bet taip nebuvo. Gynybos ugnis, atrodo, atlaikė maksimalinio greičio puolimą. Tankai į miestą neįsiveržė. Pasiūsinimas privertė laukti sutemų. Tikslai 8 val. vakare buvo atnaujintas Vilniaus puolimas. Liepos 7 d. apie 9 val. vakare sovietai jau turėjo svarbų savo prieštankinį. Po penkiolikos minučių artilerijos ugnies koncentracijos į vieną aukštumą, ją užėmė du motorizuoti sovietų batalionai. Juos sekė tankai. Nuolatose keisdami rikiuotės pobūdį, arba motociklistai - šauliai, arba tankai ir jų priedangoje motociklistai - šauliai, sovietai pajėgė žengti pirmyn, pro kapines, iki pirmųjų priemiesčių namų. Sovietų šaltiniai tvirtina, kad kovų dėl Vilniaus metu, sovietiniai partizanai, parašutistų desantai, nemažai sumaišė vokiškosios defenzivos planus. Abiejų priešininkų artilerija įsivėlė į aktyvią dvikovą. Nežinia, kaip ji buvo efektyvi, naktį, suėjus abiem pusėm kaktakakton? Sovietai mini savo minosvaidžius. Jiems taikiniai buvo aiškūs — tai buvo vokiečių kulkosvaidžių lizdai. Dėl sovietų manevravimo vokiečių

minosvaidžiai nebuvo efektyvūs.

Liepos 8 d. auštant, Vilnius jau buvo sovietų apsupamas iš trijų pusių. Iš pietų atslinko Penktosios tankų armijos dalinys, sustiprines puolimo jėgą. Mūšiai jau vyko gatvėse. Tankai įsiveržė į pietryčių rajonus. Pusantros valandos trukusios kovos aerodrome, kur vokiečiai paliko 32 lėktuvų ir karo reikmenų bei amunicijos sandėlius. Tą dieną sovietai pasiekė geležinkelio stoties rajoną, kur sutiko kulkosvaidžių ugnį iš namų rūšių ir iš pastogių. Jau beveik visame mieste vyko gatvių mūšiai. Sovietai įsiveržė į šiaurinius miesto kvartalus, vis labiau suspausdami vokiečių ginamą teritoriją. Atrodo, kad vokiečių gynimasis įgavo beviltišką, savižudišką pobūdį. Jie nebeturėjo bendros karo ugnies linijos ir, atskirai naikinami, trūpėjo, prailgindami gatvių mūšių valandas.

Liepos 9 d. Vilnius buvo visiškai apsuptas, tačiau gatvių kovos nesiliovė. Geležinkelio stoties rajone vyko mažo kalibro pabūklų susišaudymas. Čia vokiečiai turėjo apkasus ir blindavimus. Kovos vyko visą dieną, bet vakarop tankų būrys pralaužė pasipriešinimą. Liepos 9 d. sovietai užvaldė Vilniaus geležinkelio stoties griuvėsius. Tam tikrą laiką vyko smarkūs susišaudymai prie tiltų. Sovietų šaltiniai negali suprasti, kodėl vokiečių užminuoti tiltai nebuvo susprogdinti? Kada sovietų artilerija pajėgė saugoti tiltus, "su maksimaliniu greičiu" sovietiniai tankai prasiveržė tiltais pro "vandeninį barjerą".

Liepos 10 d. sovietų karo vadovybė "įpareigojo" karius "baigti kovas dėl Lietuvos TSR sostinės Vilniaus ir išvalyti miestą nuo fašistinių priešinimosi lizdų". Mechanizuoto korpuso tankai, prasiveržę pro Vilnių, tą dieną, pasiekė Maišiogala. Bet sostinėje gatvės mūšiai nutilo tikslai liepos 12 d. 5 val. vakare. Ta diena ir valanda

VIRŠUJE: JAV Lietuvių Bendruomenės VII Tarybos antrosios sesijos, įvykusios š.m. birželio 15-16 d. Oak Brook, Ill. dalyviai. Iš 58 tarybos narių dalyvavo 44.

A. Gulbinsko nuotrauka

yra okupacijos uždavinio finalas. Vilniaus operacija truko šešias dienas. Tai buvo gatvių kovų pasekos. Nežinia kiek aukų, iš abiejų pusių paskirai, pareikalavo tos kovos. Atrodo, kraujas tekėjo smarkiai. Atrodo, kad ir belaisvių neimta, nes sovietiniai šaltiniai mirga tvirtinimais, "lizdai sunaikinti" "fašistai kritę", "hilterininkai sudeginti ju lindynėje".

Liepos 13 d. 11 val. vakare Maskva paskelbė apie Vilniaus "išlaisvinimą". 24 salvės iš 324 pabūklų buvo įprastas trafaletas sudundėti pergalės garsu ir pergalės triumfu. Šešių dienų gatvės mūšiai paverčia Vilnių savotišku miniatiūriniu Stalingradu. Priešininkai sueina iki durtuvų kovos artybės. Idomu, kad iki šiol, nėra detalių apie Vilniaus epizodą. Paprasto karinio sovietinio patoso puslapis apie Vilniaus "išlaisvinimą" pasirodė "Pravdoje" 1944 m. liepos 14 d.

Liepos 4 d. kaip skelbia sovietiniai memuaristai, Vyriausias vadovavimo štabas, dar abejojo, dėl smūgio krypties, Vilnių paėmus. Kaunas dar figuravo kaip sekantis po Vilniaus objektas. Tačiau Vilniaus paėmimas nebuvo žaibiškas. Nuostoliai buvo dideli. Vilniaus "katilų" įkluvę vokiečiai nebuvo ta pagrindinė "Nord" armijos bazė, ko laukė sovietai. Tos armijos masė buvo už Vilniaus ribų, Kaunijoje. Armija neskubėjo trauktis į Rytprūsius.

(Bus daugiau)

WANTED, JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE SETUP OPERATOR for RA National ACME Machines. 5 years experience necessary, full benefit. Must have job shop experience and be able to set up work from blue prints & close tolerance. SMITHS CREEK PRODUCTS 2797 Goodells Road Goodells, Michigan 313-325-1201 (49-51)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

AR BŪSIME APSIDŽIAUGĘ PER ANKSTI?

Žinia, kad Pranas ir Algirdas Brazinskai vėl traukiami tieson, visus trenkė kaip perkūnas iš giedro dangaus. Mes, tur būt, niekad nesužinosime, kaip tamsios jėgos veikia už mūsų tautiečių nugaros, bet mums nėra jokios abejonės, kad jos veikia ir kad į jų balsą, atrodo, Turkijos vyriausybė negali neatsižvelgti. Iš Brazinskių amnestavimo fakto mums susidarė labai aiškus išpūdis, kad Turkijos vyriausybė, paleisdama mūsų laisvės kovotojus, vadovavosi tiesos, teisingumo ir žmoniškumo principais. Visa mūsų visuomenė vienbalsiai pritarė padėkai, kurią pareikšti turkų vyriausybei buvo nuvykusi Vliko pasiųsta delegacija.

Mums be galo skaudu, kad ties mūsų laisvės kovotojų galvomis vėl pasiviro Damoklio kardas. Jiems vėl teks išgyventi skaudaus ir įtempto laukimo valandas, kol liepos 15 d. tars žodį Turkijos Apeliacinis Teismas, o kartu su jais išgyvensime ir mes – visa lietuvių išeivija ir, be abejo, ir tie, kuriuos pasiekė ta žinia Lietuvoje...

Aplamai imant, padėtis pasidarė neaiški. Sakoma, kad jiems gresianti 3 metų kalėjimo bausmė, bet čia kyla keletas klausimų: ar tokia bausmė grėsia abiem mūsų tautiečiams, ar tik vienam iš jų? Iš ankstesnių pranešimų susidarė išpūdis, kad sūnus lyg ir kaltinamas lengviau, kaip kad tėvas. Ir vėlgi žinoma, kad jie išsėdėjo kalėjime 4 metus: ar tas laikas galės būti įskaitytas į bausmę pagal turkų įstatymus? Taip pat neaišku, ar Apeliacinis Teismas jau paskutinė instancija, ar dar gali būti byla tęsiama aukštesnėje instancijoje? Pagalios atsimentina ir tai, kad Apeliacinis Teismas nebūtinai turi nubausyti: juk yra galimybė, kad gali ir išteisinti.

Deja, mes tik galime spėlioti, o juk buvo nuvažiavę Vliko atstovai Jurgis Valaitis ir adv. Elena Armanienė: jie galėtų ir turėtų mus plačiau painformuoti, būtent: kokios ten nuotaikos Ankaroje? Ką sako Brazinskių advokatai? Ką sako Brazinskių draugai turkai? Kaip gyvena ir laikosi patys Brazinskai? Ar jie gražinti kalėjiman, ar gyvena privačiai policijos priežiūroje, ar kaip kitaip? Jei nelaimei jie būtų nuteisti, kokia bausmė jų laukia: sunkių darbų kalėjimas, ar koks kitoks?

Ši kelionė Vliko atstovams atsiėjo nemažai, bet tai tvarkoje: jei reikia, tai reikia, tik ar už tą sumą jie sugebėjo parvežti tik dviejų eilučių komunikatėlį? Lietuvoje mūsų vyriausybė pavojingais tautai momentais mėgo laikytis savotiškos taktikos – prisisemti į burną vandens... Atrodo, kad ir mūsų veiksniai bus tokia „politika“ pamėgę. Mes norime

daugiau informacijų. Argi Vliko įstaigoje jau nėra žmogaus, kuris suprastų reikalą svarbesniais momentais informuoti visuomenę plačiau ir išsamiau? Mums trūko iš Vliko Brazinskių bylos informacijų visą laiką, trūksta ir toliau.

Pagalios, visuomenė ir vėl nebežino kas darytina: ar veikti toliau, ar tylėti ir laukti? Ar Vlikas iš tikrųjų galvoja, kad tyła visada geriausia byla?

■ laiškai Dirvai

Sala? Kad ja bala!

Kunigas A. Kezys filmuoja žymiuosius kultūrininkus ir vietas, surištas su išeivija. Tai nepaprastos svarbos darbas. Dabar tuos filmus smalsu pažiūrėti, ateityje tai bus neįkainojama praeities iliustracija. Darbas nėra asmeniškias, bet visuomeniškas. Todėl leistina ir įsiterpti su atskira nuomone. Taip padarė rašytoja Alė Rūta. Ji matė filmą, skirtą Los Angeles lietuvių kolonijai ir labai nustebo, kad Los Angeles lietuvių kolonija išspravardžiota 'salos' prasimanymu. Dėl tos nelemtos 'salos' leiskite pasakyti.

Los Angeles lietuviai jau buvo ganėtinai nuskriausti 'Encyclopedia Lithuanica' trečiame tome. Dabar gi atsekė ir 'salos' pavadinimas.

Los Angeles lietuviams skirtas filmas pavadintas 'SALA'. Toks pavadinimas skamba menkinančiai, užgausiai, kvailokai, nes neatitinka tikrai padėčiai. Kokia skurdeiviška fantazija tokiu pavadinimu sumenkino dinamišką losangeliskę koloniją? Sala yra izoliacijos, vienišumo, atkritimo sinonimas. Robinzonas Kurzoe gyveno saloje, bet lietuviai Los Angeles mieste nesijaučia saloje gyvena. Jie sudaro dalį visos lietuviškos kolonijos. Jie tūkstančiais gyju surišti su kiekvienu lietuvišku išeivijos gyvenimo poreikiu. Los Angeles turi bene aktyviausius dienraščius, savaitraščius bendradarbius. Los Angeles lietuvių skiltys telpa visoje spaudoje. Los Angeles kūrybos asmenys teikia išeivijai savo kūrybos vaisius. Į Los Angeles miestą plaukia plaukia įvairiopo premijos. Čia leidžiamas žurnalas 'Lietuvių Dienos', pasiekias visą išeiviją. Losangeliečiai dalyvauja bendroje visų lietuvių politikoje, veikia visuose centriniuose suvažiavimuose. Juk ir geografiškai Los Angeles yra tikrai keturių valandų kelionės atstume nuo lietuviškos 'sostinės' Chicago.

Jeigu Los Angeles yra 'sala', tai kaip vadinti Santa Moniką, Long Beach, Phoenix, San Francisco, judrias lietuviškas kolonijas? Salelėmis? Išeis visas Solženicino archipelagas. 'Salos' pavadinimas filmui netinka. Toks Los Angeles lietuvių menkinimas juos įžeidžia. Filmas dar neužbaigtas, dar nevelu. Argi 'galvočius', tą nelemta 'sala' prasimanęs, gyvena ant Robinzono salos ir nemato aplinkos? Palai kau rašytojos Alės Rūtos nuomone.

Su pagarba

P.D. iš S.M. Calif.

ŽODIS FILATELIJOS
KAMPELIUI

Su malonumu skaitau Dirvoje Filatelijos Kampelį. Paskutinį, Nr. 6, noriu patikslinti. Į Skylab tris kartus skrido astronautų trejetukai, bet ne poros. Į mėnuli astronautai leidosi poromis, o trečiasis skraidė orbitoje apie mėnulį.

Keturi pašto ženklai JAV mineralų palikimui (Mineral Heritage) paminėti vaizduoja tik mineralus. Petrified wood – nėra poliruoti medžio gabaliukai. Lietuvių Enciklopedijos XXII t. 404 p. rašoma apie petrifikaciją: "Atitinkamas infiltruotos mineralinės medžiagos (kalio karbonatinės, silicinės) kiekis gali palaipsniškai pakeisti organinius audinius".

Ne tik išorinė forma, bet ir mažiausios organinių audinių detalės būna užkonservuotos. Rytinėje Arizonoje yra 133 kvadratinų mylių rezervatas – "Petrified Forest National Monument". Ten visi rasti yra mineraliniai – akmeniniai. Tokio mineralo randama ir Ohio valstijoje.

G. Juškėnas
Cleveland, Ohio

• Tėviškės Žiburiai, Kanadoje išeinantis lietuvių savaitraštis, persikėlė į naujas patalpas netoli Toronto, į Anapilį. Naujas adresas yra: 2185 Shavebank Rd., Mississauga, Ont. Telef.: 275-4672.

Pretenzijos įsibrauti į tarybinių poetų širdis

STASYS PERMINAS

POEZIJOS PAVASARIS

Prieš kurį laiką Maskva suplanavo spalvingą, efektyvią kultūrbolševistinės propagandos formą. Tai buvo 'Poezijos pavasarių' festivaliai. Tokio renginio komponentai nėra sudėtingi: patraukli gamtos ar architektūros požiūriu aikštelė, žiūrovų ir klausovų auditorija, estradoje poetai. Aišku, vakaras, aplošimantai, gėlės. Kas gi gali nepasidžiaugti tokiu jaukiu renginiu? Tuo džiaugiamės ir mes. Gražu, jauku, dingo aštrios bolševistinės 'agitkos' šlykštybė...

Bet nevisai jau taip viskas sentimentalai – jauku. Neviskas jau taip mieliai – poetiška. Vyriausias vadovas visad tam tikra kompartijos filialė. Dalyviai visad labai jau 'kryptingas' poetų sekcijos elementas. Deklamacijų medžiaga visad ditirambai nuotaikoms, kurias sukūrė ... režimas. Leidžiamos nekaltos išbėgos į lan-

kas. Degutytė gali padeklamuoti apie Penelopę. Geda gali skaityti eiles apie lietuvišką Olimpą. 'Poezijos pavasario' renginys yra saikingai prislopinti, bet džiaugsmingi, bet perdėm optimistiniai, pareiškimai apie savo egzistencijos pil-nybę. Tai yra tikrai viena ir labai išblizginta medalio pusė. Poezija yra tiesos atskambis. Todėl 'Poezijos Pavasariuose' poezija pasirodo prososvietiniai grimoata, bendrą išpūdį klaidina saikingai individualios tonacijos, poetų talentų kalibras.

Maskvoje, pavyzdžiui, didžios reikšmės turi spontaniški poezijos proveržiai prie A. Puškino paminklo. Ten, dar prieš 1927 metus pasirodė poetai, Kliujevo vedami. Tai buvo 'sau žmogus' tipo poetai. Jie visi, kaip ir Kliujevas, dingo Čekos macijos elementas. Deklamacijų medžiaga visad ditirambai nuotaikoms, kurias sukūrė ... režimas. Leidžiamos nekaltos išbėgos į lan-

kas. Degutytė gali padeklamuoti apie Penelopę. Geda gali skaityti eiles apie lietuvišką Olimpą. 'Poezijos pavasario' renginys yra saikingai prislopinti, bet džiaugsmingi, bet perdėm optimistiniai, pareiškimai apie savo egzistencijos pil-nybę. Tai yra tikrai viena ir labai išblizginta medalio pusė. Poezija yra tiesos atskambis. Todėl 'Poezijos Pavasariuose' poezija pasirodo prososvietiniai grimoata, bendrą išpūdį klaidina saikingai individualios tonacijos, poetų talentų kalibras.

Ok. Lietuvos rašytojų sąjunga yra maskvinės sąjungos padala. Nenuostabu, kad ir ok. Lietuvoje, kaip kitose Maskvos valdomose provincijose, įvesta 'Poezijos Pavasarių' tradicija. Tai renginiai, kurie yra absoliuti Maskvos renginių kopija. Paklusnumas 'didžiajam broliui' rodomas būtinu atkvietimu 'poeto iš centro', retkarčiais iš 'brolišku respubliku'.

Kiekvienų metų 'Poezijos Pavasarių' mes ir privalome vertinti nevienodai. Mat tie 'pavasariai' atšvyti maskvinių politinių vibracijų nuotais. Čia tau tenka smerkti Čilės 'imperialistų chuntą', čia šlovinti 'plėšinius'. Tad santykis tarp politinių intonacijų ir lyrikos sudaro tokio renginio intelektualinę vertę.

Ta proga išleidžiami puošnūs 'Poezijos Pavasarių' leidiniai. Tokie pasirodo ir Vilniuje. Mes privalome stebėti šį reiškinį piln auge jo komplekse. Be šokinėjimo į lankas: santūriai, įdėmiai, analitiškai.

STASIO SANTVARO
EGZALTACIJA

Kitaip pažiūrėjo į tuos vilniškius 'Poezijos Pavasarių' poetas Stasys Santvaras. Jis nutarė tapti tokio 'Poezijos Pavasario' dalyviu. Tokiu tapti nėra sunku. Reikia tam tikrų sąlygų: neveikėjauti 'veiksnių' bruzdėjime, tapti tobulai 'apolitiniu', prieš tam tikrą laiką imti ruošti apie save 'sukalbamo' garsą. Viskas tos sąlygos per keletą metų buvo pakankamai parengtos. Prinoko 'publikacijos' piūtis metas. Mūsų seno, nuoširdaus, patetiško poeto vardas atsirado vilniškėje kartotekoje. Jo kortelėje sušvytėjo tam tikros galingos rankos įrašyta rezoliucija: 'įtraukti'. Tremties poetui buvo atkelti vartai į 'Poezijos Pavasario' rinkinį. Jam leido netgi pasisakyti. Ir kur gi nelei! Juk jo vardas, tuo tarpu, mažding nežinomas dabartiniam skaitytojui, nuo kurių dėmesio bolševikiniai politrukai slepia vardus ir raštus tų, kas 'nesukalbamas' gyvena už sieniuose.

Stasys Santvaras, kaip jis rašo savo 'viernopodanyj' (ištikimybės) pareiškime, ateina "iš rudenio į poezijos pavasarį". Grižta 'iš rudenio' tam tikra prasme su-

nus palaidūnas. Tremties ruduo apkarto, nervai suvirpėjo, vienišumas prikankino, ateitis beperspektyvinė, etc. Tai trafaretiniai stimulai ateiti atgal tokiomis nepaprastomis, kapituliacijos sąlygomis. Tai yra savotiška, dekoratyviška, ir gana pigi, sensacija. Poetas šlaitiška, kukli gairė. Būtų čia netgi kvaila narplioti banalią patriotizmo sąvoką. Tokia ekstravagancija kai kada pagimdoma panikos pojūčiu, kad kiek čia poetas bekurtų viskas liks raštais ant tekančio upelio bangų. Pripažinimas ir savo vardo ir žėnimas garantuotas ten, tėvynėje, savo kūrybos ištakose. Pasikartoja biblinė Kristaus gundymo scena: nusilenk man, šetonui, gausi duonos ir visko, ko tavo kukli širdelė trokšta. Tu nori patekti į 'Pergalę'? Rezervuoja mas tau porą puslapių. Tu nori pasirodyti 'Pavasario' rinkinyje? Ženk drąsiai į tą rinkinį.

Mes stebime tą idomų procesą visame jo dekoratyvume, zigzagu, skeveldrose, monstriškume. Mes privalome rezervuoti vietą žmogui apsispręsti. Užimti naujas pozicijas. Sukurti naujus santykius. Mes absoliučiai nesutinkame, kad ir vėl Santvaras gautų patriotinį plytgalį. Bet mes neatsisakome teisės pareikšti dėl įdomaus reiškinio savo nuomonę. Anksčiau, iš rusų emigrantų elito eilių Kuprinas sugrįžo, Buninas negrįžo. Ir vienas ir kitas 'publikuojami' Sovietų Sąjungoje. Solženicinas pasirinko tremtį, Santvaras 'Poezijos Pavasario' mirazą!

Štai kodėl taip pasielgė mūsų poetas:

'Poezijos pavasarių' antologijos man yra verdenės, prie kurių aš lenkiuosi atsigerti, savą troškulį atvėsinti. Tie leidiniai man yra autentiški dokumentai, kurių dėka susipažįstu su dabartine savo tautos poezija, siauresniu ar platesniu ruoželiu įsibraunu į nūdienių lietuvių poetų širdis', pareiškė Santvaras (Gimtas Kraštas, Nr. 22).

Puošnūs 'Poezijos Pavasarių' leidiniai šitaip paveikė mūsų poetą! Tai nuoširdus gilius, skaudžios nostalgijos pareiškimas, tai patetiška arija iš pat paširdžių. Tai pri mena vieno rusų autoriaus atvaizduota nostalgijos išgyvenimo sceną. Ilgai ir bergždžiai kvietė rusą emigrantą grįžti atgal. Jis spyrėsi, kaip ožys už ragų tempiamas. Tada atsuntė jam nuotrauką. Tai buvo arbatos gėrimo prie samovaro scenos. Samovaras sulaužė užsispyrimą. Nostalgija pasiekė apogiejiaus. Dėl galimybės gerti arbatą prie jaukia užiančio samovaro rusas emigrantas paprašė vizos į Sovietų valstybę.

Stasys Santvaras tokį 'samovara' pamatė 'Poezijos Pavasarių' 'verdenėse'. Dėl to jis, gal būt, laimingas. Iliuzijos, mirazai kaip ir hard drugs, suteikia iliuzorinės laimės akimirkas. Bet ar jis teisingas, ar jo sprendimai atitinka realybę ir logikai?

AKIVAIZDI VERGIJA

Ar Santvaras yra teisingas ir logiškas, visai neskubame spresti. Jo poelgio aptarimas nepriklauso šio rašinio funkcijai. Tačiau ne pro šalį, atsisukus nuo Santvaro 'samovaro', žvilgtelėti į kitus autentiškus šaltinius, kurių

ištakos srovėna iš pat Maskvos. Tai disidentų ir pabėgėlių nuo sovietinio režimo rašytojų pareiškimai. Ir jeigu Santvaras vadina 'autentiškais' 'Poezijos Pavasario' leidinius, negalime net suprasti, ar tai yra leidinio tipografinis autentiškumas (tai teisinga), ar tai yra tikroviškumo kūryboje autentiškumas (dėl ko taip abejojame)?

1960 metais Muenchene pasirodė rusų rašytojos L.T. Osipovos apybraižų ir mini studijų rinkinys 'Akivaizdi vergija ir slapta laisvė'. Tą išdėmetinę leidinį išleido Centrinis politinių emigrantų iš SSSRS susivienijimas (COPE). Kaip retas kas kitas, autorė įvertino tarybinę beletristiką. Ji vertino veikalus paskirai, reziumavo, susintetino. Šio rašinio rėmuose neįmanoma perpasakoti L.T. Osipovos veikalo. Pagaliau, temos specifika, nors nuostabiai susiūsiama su nūdienės tarybinės raštija lietuvių kalba, yra skirta rusų autoriams aptarti.

Imame kelias citatas, tikėdami, kad šios citatos pristato mums 'autentišką' vaizdą. Dievulėliau, Osipovos citatos prieštarauja Santvaro teiginiams. Santvaras negyveno, nerashė, nekūrė sovietinės realybės sąlygose. Osipova ten gyveno, rašė. Ji, tad, yra autentiška liudytoja apie sovietinį 'autentiškumą'. Mūsų poetas po savo kojomis turi egzaltacinę iliuziją. Osipova atsirėmusi į autentišką gruntą.

Štai, ką paliudijo rusė rašytoja, pasirinkusi, kaip mes, išsitrėmimą ir nepradusi energijos kalbėti apie tiesą:

"Literatūra Sovietų valstybėje – propaganda, ir iš viso, tiksliau kalbant, tas reiškinys nėra literatūra. Todėl sovietų literatūros negalima studijuoti kaip tokios, tai nėra literatūra, kaip kad supranta literatūra laisvose šalyse. Sovietinę literatūrą tegalima stebėti tikrai iš praktinės aplikacijos pozicijų."

Meluoja visi, ir meluoti privalo rašytojai. Meluoja ir privalo meluoti kritikai. Rašytojo kūrybingumo įskaitymas Sovietų valstybėje: meluok! Meluok ne pagal savo nuosavą vaizduotę, bet ryšyje su socialinio užsakyto reikalavimais. Laikui bėgant rašytojai pakluso tokiems reikalavimams.

Realybė tampa fikcija ir siūloma skaitytojui tarytum tikrovė.

Nuo sovietų rašytojo atimta teisė būti tikru. Viskas, ką jis rašo, galutinėje išvadoje yra melas. Tai melas dėl prievartos. Ir esminis sovietų literatūros uždavinys – falsifikacija. Viskas falsifikuojama: istorija, žmonių nuotaikos, viltys, siekiai". (psl. 12-13).

"Pagrindinis sovietų literatūros melas yra tame, kad personažai vaizduojami laisvais ir jie veikia laisvoje atmosferoje. Bet sovietinė tikrovė yra viena, o romanai kas kita. Jokios laisvės atmosferos sovietų realybėje nėra, yra vergijos atmosfera. Realūs herojai perkelti į nerealų pasaulį. Tai komunizmo pasaulis, kuriame, tariamai, nėra NKGB, prievartos, įpareigojimų". (psl. 30).

Stasys Santvaras užvardino savo kapituliacijos pareiškimą "Iš rudenio į poezijos pavasarį". Patetika prailenkia su logika, dargi su gamtos dogma: po rudens seka žiema.

MAINTENANCE. Sup't for large garden apt complex, experience with large central air conditioning & heating systems. Ability to supervise & plan work schedule for 15 men. Apt plus salary to \$15,000. (215) FL 2-1224. (46-50)

Detroito lietuviai žurnalistai su svečiais birželio 8 d. išvykoje į A. Vasiulio vasarvietę.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

PAMINĖTAS SIAUBINGAS BIRŽELIS

Pabaltiečių Komitetas, šv. Mišiomis, kurias ta inkurį sudaro latviai, lietuviai ir estai birželio 16 d. Lietuvių Kultūriniam Centre paminėjo 34 metų tu kraštų okupacijos ir 33 metų masinio ištremimo Sibiran sukaktį.

Minėjimas pradėtas 10:30 šv. Mišiomis, kurias ta inkurį sudaro latviai, lietuviai ir estai birželio 16 d. Babonas. Akademija ir minėjimas įvyko 12:00 val. Į salę buvo neštos vėliavos ir latvių šv. Povilo liuteronų bažnyčios kun. Valters Livintals sukalbėjo invokaciją. Mrs. Vil-

ma Niineman sugiedojo Amerikos himną.

Minėjimą atidarė ir žodį tarė adv. Algirdas Ambrose ir tolimesnei programai vesti pakvietė Gintę Damušytę. Kalbas pasakė du kalbėtojai: kongresmanas Robert J. Huber (Tas pats kuris kongreso rekorduose išrašė, kad Lietuvą išlaisvino lenkų armija vadovaujama Pilsudskio ir tu rekordų dar iki šios dienos neatitaisė. Tačiau jis yra pavergtų tautų draugas ir jų reikalams palankus). Antrą kalbą turėjo pasakyti BATUN pirmininkas Kęstutis Miklas. Jam išvykus tarnybos reikalais į Europą — kalbą pasakė adv. Rupners Almers.

Solistai padainavo po dvi daineles. Lietuvių Danutė Petronienė, latvių Astra Kalniņš ir estų Emilie Kal-kun. Michigano gubernatoriaus ir miesto burmistras birželio 16 d. savo proklamacijose paskelbė Baltijos diena ir jas perskaitė: gubernatoriaus Baiba Rudzits ir miesto burmistro Gintė Damušytė. Sveikino raštu kongresmanas R. Griffin. Priėmimo rezoliuciją ir sugiedojo Latvijos, Lietuvos ir Estijos Himnus minėjimas baigtas. Minėjime dalyvavo virš 300 žmonių ir, žinoma, daugiausia lietuviai. Šiais metais ir Pabaltijo Komitetui vadovauja lietuviai.

ATSŪVESTA TĖVŲ DIENA

Jūrų šaulių 'Švyturio' kuopos šaulės ir šauliai susimėte Marijos ir Juozo Kinčiatų sodyboje atšventė ir paminėjo tėvų dieną. Tėvus, svečius, šaules ir šaulius pasveikino kuopos vicepirmininkas Alfonsas Šukys ir pakvietė atsistojimu pagerbti mirusius. Kuopos kapelio-

nas kun. Kazimieras Simaitis trumpame savo žodyje išskėlė tėvų reikšmę šeimos gyvenime ir jų pareigas. Tuo pačiu paminėjo ir okupuotoje Lietuvoje gyvenančius tėvus ir jų drąsų kovojimą savo vaikus auklėti religinėje dvasioje.

Buvęs kuopos pirmininkas Mykolas Vitkus savo žodyje atpasakojo, kad tėvų dieną švyturiečiai pradėjo švęsti prieš keletą metų ir šios šventės iniciatorius buvo Juozas Kinčius, kuris tam tikslui sutiko ir savo sodybą užleisti. Mykolas Vitkus siūlė šios gražios tradicijos neužmiršti ir tėvų dieną visuomet švęsti.

MIRĖ MATAS ŠIMONIS

Birželio 13 d. mirė visiems gerai žinomas visuomenės veikėjas Matas Šimonis.

Birželio 16 d. Dill Brothers laidotuvių koplyčioje, kuriai vadovauja Jolanda Baužienė, kun. Viktoras Kriščiūnevičius sukalbėjo rožinį ir Stasys Garliauskas pravedė atsisveikinimo akademiją. Šimonio gyvenimo kelius lietuvų kalba atpasakojo Stasys Garliauskas, o anglų kalba — Rita Garliauskaitė.

Laike rožinio ir atsisveikinimo prie jo karsto stovėjo jūrų šauliai, garbės sargyboj vadovaujami pirmininko Romo Macionio: Vera Kubokienė, Ada Telyčienė, Stepas Lungys, Vladas Kazlauskas, Petras Bukšys, Antanas Vaitkus.

Matas Šimonis buvo gimęs 1892 m. gruodžio 21 d. Akmenų km. Subačiaus vals. Panevėžio apskr. I Ameriką atvažiavo 1910 metais turėdamas tik 18 metų ir apsigyveno pas savo seserį Clevelande. Vėliau iš Clevelando persikėlė Detroitan.

1911 m. prisirašė prie L.R.K. Susivienijimo ir jame išbuvo iki mirties ten eidamas įvairias pareigas.

Matas Šimonis ne tik susivienijime dirbo. Jis priklausė ir dirbo daug kur. Buvęs judrus ir veiklus. Kur tik atsiradavo rimtesnis reikalas ar darbas ten atsiradavo ir Šimonis. Ir jo nu-

veiktiems darbams aprašyti reiktų ištiso Dirvos numerio. Jis buvo režisierius, aktorius, organizatorius, spaudos platintojas ir korespondentas.

Nuo 1915 metų priklausė Vyčių organizacijai ir uoliai dalyvavo jos veikloje. Prieš 3 metus jis prisirašė ir prie jūrų šaulių 'Švyturio' kuopos ir buvo jų narys.

Birželio 17 d. po atlaikytų šv. Mišių šv. Petro bažnyčioje buvo palaidotas Holy Sepulchre kapinėse.

Liko žmona Ona, dukterys Silvija ir Louise su šeimomis ir kiti giminės. Tebūna jam lengva Amerikos žemėlė, kurioje taip ilgai išgyveno!

WANTED

MAINTENANCE HELPERS CUSTODIANS

Full Fringe Benefits Program; Liberal Vacation Policy; 40 hr. week; Immediate Openings; ten paid Holidays.

Contact COUNCIL ROCK SCHOOL DISTRICT, ext. 31, (215) 355-3060

(48-52)

APPLICATION ARE BEING TAKEN FOR THE FOLLOWING PERMANENT OPENINGS:

ELECTRICIANS MILLWRIGHTS MACHINE REPAIRMEN

Must have journeyman card. Competitive wages and extended benefit program.

APPLY IN PERSON AT THE PERSONNEL DEPT. MONDAY THRU FRIDAY 9 AM to 4 PM

MR. J. BAILEY

WHITMAN & BARNES UNITED-GREENFIELD DIVISION OF TRW, INC. 40600 Plymouth Rd. Plymouth, MI. 48170

An Equal Opportunity Employer (43-49)

TOOL ROOM MACHINISTS

Experienced with copper work and ability to set up and operate variety of tool room equipment.

Available for any shift. High hourly rate, night bonus, paid hospitalization, life, health, accident insurance, profit sharing bonus, vacations, paid holidays.

APPLY IN PERSON

CHAMPION COMMERCIAL INDUSTRIES INC.

4010 E. 116th St. (Off Harvard), Cleveland, Ohio E.O.E.

(49-57)

OPPORTUNITY FOR RN'S WANTED

FOR ALL SERVICES AND ALL SHIFTS Urgent need for RN's at Fort Walton Beach Hospital. Excellent benefits include paid holidays, sick days and vacation. Shift differential. Insurance program available. Salary commensurate with background and experience. Hospital Located on Gulf Beaches.

APPLY CALL OR WRITE TO: ADMINISTRATOR FORT WALTON BEACH HOSPITAL

207 HOSPITAL DRIVE FORT WALTON BEACH, FLORIDA 32548 904-243-7611 ext. 210 or 280

(49-55)

JOURNEYMEN

Looking for a change? TOOL and DIE MAKERS AND/OR DIE REPAIRMEN

Full benefits include:

- Life Insurance
- Vacation based on percent of earnings
- Fully paid medical benefits for Employee and family
- Cost of living
- Overtime
- Paid Holidays
- Sickness and Accident Insurance
- Many other benefits

For more information call 1-353-5931, Bowling Green, Ohio or in Toledo, Ohio call 241-4533 for appointment or apply anytime between 8 a.m. and 5 p.m. at

Midwest Stamping & Mfg. Co., Inc. Napoleon Rd. and Manville Ave., Bowling Green O.

An Equal Opportunity Employer

(47-49)

TRADICINĖ GEGUŽINĖ

Kasmet rengiama ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė šiais metais įvyks rugpjūčio 4 d., sekmadienį, 1 val. p. p. East Shore Club, prie ežero, East Park gatvės gale.

Ten yra didelis pastatas, kuriame bus galima maloniai laiką praleisti ir blogam orui esant.

• **Globe Parcel Service, Inc.** Clevelando skyrius dėl atostogų nuo liepos 4 iki 23 d. bus uždarytas.

• **Perkant ar parduodant namus**, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

MAINTENANCE MECHANICS

Experienced electrical and mechanical plant maintenance. Steady work, day shift, overtime. Good starting pay. Apply in person. Mr. John Zanaiko.

THE UNIVERSAL STEEL CO.

6600 Grant Ave. Cleveland, Ohio

(47-53)

VERTICAL BORING MILL

Many benefits, 20% night differential, including air conditioned plant.

GENEOL TOOL CO.

LANDY LANE READING, OHIO 45215

(47-53)

Plater IMMEDIATE OPENINGS FOR EXPERIENCED:

ZINC AND CADMIUM BARREL PLATERS GROUP LEADER —AUTOMATED ZINC RACK LINE

MAINTENANCE MAN

Must have electrical mechanical Repairs experience. Join a dynamic growth company —a leader in its field. Excellent promotional growth, pay, benefits including bonus. Come in for personal interview between 8 a.m.-5 p.m.

AMAC ENTERPRISES

5909 W. 130 St. Parma, Ohio 44130

216-886-4880

An Equal Opportunity Employer (43-49)

(48-51)

FOREMAN

Working foreman for tool & die room. Must be an all around machinist and capable of handling problems.

Call FRANK FOX

216-883-5000

(46-52)

GENERAL FOREMAN OR PLANT SUPERINTENDENT To supervise small shop, weld fabricating and assembly, take charge. Aggressive individual only, able to attract good reliable personnel. Call S. R. Merriman, V. P., for interview, or send resume to: AQUA TECH INC., P. O. Box 1907, Cleveland, Ohio 44106. 216-231-1010. (46-48)

WANTED 1ST CLASS SKILLED PRESS BRAKE OPERATORS Must be able to set own jobs from prints.

FITTER—WELDER

Minimum 5 years experience in heavy steel fabrication, and must read blue prints. Day shift and some overtime. BOOM BOILER & WELDING Div. of Bardons Oliver 2514 Center, Cleveland, Ohio 44113 (49-54)

MANUFACTURING

Manufacturer of office machinery in Overbrook area has immediate opening for individual with good mechanical ability to maintain special card manufacturing machinery. Machine shop experience desirable. Good hourly wage plus excellent company paid benefit program. Call 215-878-9600 & ask for Production Mgr. (45-49)

SUPER. For center city high rise condo. Steam absorption air cond. and low pressure steam fed heat. Only exp'd. personnel need apply. For interview call Mr. Sorrentino (215) LO 3-3456. (45-51)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7½% — 4 metų su \$10,000, minimum.
- 6¼% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6¼% — 1 metų su \$1,000, minimum.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY'S MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRY'S MODERNIOS KOPLYČIOS

1st CLASS

Pipe Fitter (2)
Millwrights (2)
Electrician (1)

Industrial experience, willing and able to work any shift. Good hourly rate.

OHIO RUBBER CO. DIV.

Eagle Picher Industries BEN HUR AVE.

Willoughby, Ohio 44094

Attention:

LYLE HUNGERFORD

(49-53)

KŪRYBA IR MOKSLAS

VYT. ALANTAS

VASARA KVIEČIA IŠVAŽIUOTI!...

Florida — pensininkų pažadėtoji žemė

Nė kaip negali atsisipirti: vasara šaukia išvažiuoti! Detroito lietuviai, pradėję kurtis Michigane, iš pradžios vasarą važiuodavo prie miesto apylinkės ežerų, pasukę emė siekti Atlantą už 700 mylių, vėl paskum emė važinėti į Floridą už 1.500 mylių, vėliau į dar tolesnes Amerikos provincijas, sakysime, Kaliforniją, pagalios emė skraidyti į užsienius. Žodžiu, ratas vis ejo platyn, be abejo, kai ir pinigines emė eiti stornyn. Mes su žmona, berods, pirmieji būsime pramynę taką į Ocean City prie Atlanto, kur, kaip visiems žinoma, yra seniai įsikūręs mūsų tautietis Jonas Jasinskas ir turi ten puikų Craft Hall viešbutį vasarotojams. Kai mes pradėjome ten keliauti, draugai iš mūsų juokėsi tvirtindami mus esant ne per daug išmingtingus važiuoti 700 mylių tik tam, kad galėtum pasimaudyti okeane, kai tuo tarpu čia pat gausybė ežerų. Aš jiems tada kalbėjau, jog verta pavažiuoti ir keletą šimtų mylių, kad bent vieną kartą pasimirkytum sūriame okeano vandenynė. Jie ir vėl juokėsi, o paskum patys pradėjo važinėti...

Bet ne mes, o mūsų draugai 'atrado' Floridą, nes mums irgi atrodė nesąmonė važiuoti 1.500 mylių, kai tuo tarpu į Ocean City tėra pusė kelio ir, žinoma, daug pigiau kainuoja. Vis vien mes su žmona apie Floridą pagalvodavome, bet vis kelionę atidėliodavome ir dar nežinia kaip ten būtų buvę šiemet, jei nebūtų susidėjusios mums išskirtinai palankios aplinkybės tą egzotišką kraštą aplankyti. Buvusieji detroitiečiai Jadvyga ir Martynas Jokubaičiai (tarp kit ko, ponai Jokubaitienė mano parapijetė, kilusi iš Radviliškio), prieš porą metų išėję į pensiją, įsikūrė Floridoje ir kasmet atvažiuoja į Detroitą aplankyti savo giminių. Tad šiemet, būdami Detroito, ponai Jokubaičiai maloniai sutiko užleisti mums savo naują rezidenciją Floridoje, Palm

PENSININKŲ PAŽADĖTOJE ŽEMĖJE

Važiuodamas į Floridą tarp kit ko aš norėjau patirti kaip čia toje pensininkų pažadėtoje žemėje įsikūrę mūsų tautiečiai. Palm Beach Shores apylinkėje, anot vietinių lietuvių, gyvena apie 40 mūsų žmonių. Apie įsikūrimo sąlygas bei galimybes plačiai Dirvoje rašė Antanas Garmus, ir aš apie tai nekalbėsiu, o tik tiek pastebėsiu, kad lietuviai čia įsikūrė ir kuriasi beveik pavydėtina gražiai: turtinai, tvarkingai ir skoningai. Po teisybės, gal čia nebūtų ko ir stebėtis, nes juk visi čia suvažiuo su kapitalais, o be to, juk lietuviai visur pasižymi kurdami sodybas, savo darbštumu bei sumanumu. Mums teko aplankyti penke-

tą naujakurių namų. Vieni pagal savo kišenę isikūrė turtinai, kiti ne taip turtinai, bet visi labai pasiturintai, visur pastebimas perteklius. Jei, aplamai kalbant, visi lietuviai taip rūpintusi tautiniais bei kultūriniais reikalais, kaip kad savo kiemų ir namų 'kultūra', tai mūsų kultūrinis gyvenimas klestėtų klestėtų...

Mūsų klausinėjami, ką pensininkai veikia, ar jiems nenuobodu, mūsų tautiečiai kaip vienas atsakė, kad jie esą visą laiką užsiėmę, kad jiems net trūksta laiko... Kas mėgsta maudytis, kasdien eina į paplūdi-

Jokubaičių sodybos kampelis. Stovi iš kairės: Alan-tienė, Jokubaitienė, Alantas ir Bakėnė. Fotografavo Jokubaitis.

mį ir 'seimauja' susimėte draugėn įprastoje vietoje, aptarinėdami vietinius reikalus ir sprenddami didžiosios politikos problemas; kiti prasimanė gaminti vėz, puošdami jas pajūryje prisirinktomis kriauklukėmis; kiti dirba visuomeninį darbą, kaip sakysime, J. Daugėla, vietinio Lietuvių Klubo pirmininkas. Būdamas apdovanotas gera iškalba ir neišsemiamais energijomis šaltiniais per susirinkimus jis atkalba už visus, o be to, dar būdamas temperamentingas šokėjas ir atšoka už visus, nes kiti tautiečiai, atrodo, bus jau šiek tiek apleidę šokio meną. Yra čia ir rašančiųjų: sakysime, Dirvos skiltyse dažnokai pasirodo Broniaus Aušroto ir Antano Garmaus straipsniai. Dar kiti, sakysime, Vytautas Moziliauskas 'verčiasi' žvejyba: yra didelis jūros žvejybos mėgėjas. Viena ponai labai atsidėjusiai praktikuoja tapybos meną, o bendrai visi triūsia savo kiemuose. Aišku, aš čia nekalbu apie tuos lietuvius, kurie atsikėlė Floridon kaip istaigų ar įmonių tarnautojai arba kurie verčiasi bizniu. Žodžiu, mums susidarė įspūdis, kad čia apie 'tinginiavimą' niekas ir galvoti negalvoja ir kad visi plūša iki kaklo persikrovdarbai...

Gal dar reikėtų tarti keletą žodžių apie pačią Palm Beach Shores salelę, kur gyvena apie 1000 gyventojų. Martynas Jokubaitis juokaudamas pasakojo, kad jie su žmona, išėję vakare pasivaikščioti, visą salą apeina per valandą. Bet vis vien tai yra 'savaranki' bendruomenė, turinti visas istaigas ir 6 policininkus. Atrodo, kad čia ir policininkai labai užsiėmę: važinėja gražiais

Rašytojas Vytautas Alantas prie Hemingway vilos Floridoje.

automobiliais po salą ir draugiškai sveikinasi su praeiviais. Pašaukti jie atvažiuoja nuvežti ligonių į ligoninę.

Vaidas nebūtų pilnas, jei nepamėčiau švurių, išsementuotų gatvėlių, gražių namukų bei viešbutėlių,

West, esančią 150 mylių nuo Miami. Visų tų jūros gyvulių dresūra paremta maištu: po kiekvieno numerio dresiruotojai meta jiems į nasrus žuvytes. Jei jie negautų žuvyčių, be abejo sustreikuotų...

LATVIO PILIS NEIŠTIKIMAI MERGAITEI

Pakeliui labai reklamuojama Edvardo Leedskalnio pili, kuri iš tikrųjų yra nuostabi ir pamatyti. Jo sužadėtinė, 'saldžioji šešiolikmetė', kaip jis ją vadina, prieš pat jungtyves pabėgo su kitu, ir jis iš desperacijos iš Latvijos emigravo ir atkeliavęs Amerikon, apsigyveno pietų Floridoje. Čia jis nusipirko žemės sklypą ir ėmė statyti savo mylimai iš blokų 'koralų pili'. Jis mirė 1951 m. Pilį jis statė vienu vienas apie 20 metų. Lig šiol liko paslaptis kaip jis pajėgė kilnoti iš vienos vietos į kitą blokų, sveriančius daugiau kaip 35 tonas. Paklaustas kaip jis tai galėjo padaryti, jis atsakė, kad žinojęs paslaptis, kaip buvo statomos Egipto piramidės. Visa gan plati sodyba apvesta blokų siena, o kieme iš blokų išstatyti stalai, kėdės, pečius, 'sostas', kur, tur būt, jis vaidavosi turinti sėdėti jo 'saldžioji šešiolikmetė', vietoje vartų, lengvai sukinėjami milžiniški blokai, nelyginant, viešbučių sukamosios durys ir t.t. Viena kiemo kampe pastatytas irgi iš blokų dviejų aukštų namelis, kur gyvena pats meistras ir kur dabar yra sudėti jo įrankiai. Vadovas vedžiodamas turistus viską smulkiai išaiškina, o mūsų paklaustas, ar žinas kur yra Latvija, labai tiksliai nusakė jos geografinę padėtį.

Apžiūrinėdamas visus tuos nuostabius dirbinius nenorom pagalvoji apie gyvenimo paradoksus. Mes kažkaip buvom įpratę galvoti, kad vyrai iš meilės moteriai padaro nuostabių darbų ir atlieka didelių žygių, bet už tai gauna atpildą, o Edvardas Leedskalis padarė nuostabių dalykų nesitikėdamas jokio atpildo, priešingai, žinodamas iš anksto,

Graži Jokubaičių sodyba Floridoje.

kad jo mylimoji ji žiauriai apgavo. Štai šioje vietoje mūsų logika ir ima kažkaip painiotis. Įamžinti mylimos moters vardą labai gražu, bet kokia prasmė kelti amžinybės žodžio laužytą, apgavikę ir melagę? Pagalios, kas žino: gal jis jos vis vien laukė atvažiuojant, nes tarp kitų jo 'baldų' yra padarytas ir judamas lopšys...

RASYTOJAS, KURS MĖGO KATES

Kelias nuo Miami iki Key West nutiestas nuo salelės iki salelės ir tenka pervažiuoti 42 tiltus, vieną, net 7 mylių ilgumo. Tikrai, važiuojant tarp dangaus ir jūros...

Pagalios privažiuojame Key West. Tai yra sala su 40.000 gyventojų miesteliu. Iš čia jau tik 80 mylių iki Kubos. Miestelis pritašytas gerų motelių, restoranų ir krautuvių. Motelių kainos prieinamos: 8-17 dol. nakčiai. Visą miestelį gali apvažiuoti už 3 dol. gatvės traukinėliu. Tarp kit ko praveža ir per skurdžiausią miesto dalį: meksikonų apgyventus kvartalus. Turistas tikrai stebina maži, pilki, nuskurdę nameliai, kurie pasiliko nuo tų laikų, kada visas miestelis buvo tokiomis lūšnomis apstatytas. Pravažiuojame ir pro rūmus, kur savo laiką gyveno prezidentai Trumanas ir Eisenhoweris. Pravažiuojame ir pro rašytojo Ernest Hemingway sodybą, kur jis gan ilgą laiką gyveno.

Traukinėlis niekur nestoja, tad jei nori aplankyti kokią įžymesnę vietovę, reikia paskum pačiam atvažiuoti. Mes atvažiavome aplankyti Hemingway sodybos. Sakau sodybos, nes ji užima nemažą žemės plotą, aptvertą mūrine siena ir tirstai apaugusi egzotine augmenija. Medžių pavėsyje stovi keletas pastatų: didelis gyvenamas namas, kurio stilius man priminė Lietuvos magnato dvarą, rašytojo studija ir dar vienas kitas mažesnis trobesys.

Iėjus pro geležinius vartus, tave pasitinka ant kėdės čia pat tįsanti sena, apšepusi katė, kuri lyg ir 'pasveikina' svečius. Paskum vadovas vedžiodamas po namą aiškina, kad Hemingway buvęs didelis tų gyvuliukų mėgėjas ir savo name laikęs per 40 kačių. Kačių tradicija buvusi išsaugota ir naujųjų šeimininkų -- be abejo, kaip atrakcija privilioti turistams -- ir dabar name 'reziduojančios' 42 katės esančios anų laikų 'palikuonės'. Ir tikrai, mes matėme visuose kampuose ir kieme pasenėjusias, pavgusias ir apšepusias kates, kurios gulinėjo snausdamos arba ėdinėjo iš pristatinėtų visur dubinėlių su mais-

(Nukelta į 6 psl.)

Floridoje, Juno Isles, gyveną buvę clevelandiečiai Antanas ir Veronika Garmai neužmiršta Dirvos ir dovanų rudens loterijai atsiuntę iš savo kolekcijos šią brangią vazą, Veronikos Garmienės padarytą iš jūros kriauklių, kurias ji su vyru Antanu vaikščiodami rytą pajūriais surinko. Šią vazą saugiai iš Floridos atvežė clevelandiečiai p. Jasinevičiai. Dovanodami vazą Dirvai, p.p. Garmai rašo, kad tie žiedeliai ant vazos, padaryti iš jūros kriauklių, amžinai žydėtų. Dėkojame už vazą ir linkėjimus. Tikimės, kad rudenį, laimingasis Dirvos skaitytojas, dalyvaudamas rėmėjų loterijoje, tikrai bus patenkintas laimėta vaza, kuri puoš jo kambarį.

Society dishes it out. Free!

Tai yra jums! Keturių gabalų padengimas asmeniui, ranka gamintų Imperial porceliano. Tik atidarykite \$25 taupymo sąskaitą Society banke! Arba pridėkite \$25 prie esamos sąskaitos banke!

Puikus porcelianas. Plonas bet patvarus: ranka gamintas, ranka dekoruotas ir abu piešiniai yra specialiai paruošti W. M. Dalton.

Klasinis: Whitney piešinys yra užbaigtas su švelniai pilku raštu, lengvai akcentuotu platina.

Išdirbtas Sincerity piešinys yra užbaigtas platina ranka uždedant ant blizgančio balto permatomo porceliano.

Imperial porcelianas... komplimentas oriam gyvenimui ir keturių gabalų padengimas asmeniui yra jums nemokamai Society National banke!

The Whitney Pattern

Dabar! Atidarykite Society Passbook Savings sąskaitą \$25 ar daugiau... arba jeigu jūs jau turite Savings Bonus Passbook sąskaitą, pridėkite \$25 prie toj Kiekvieno atveju jūs gausite nemokamai jūsų keturių gabalų padengimą asmeniui Whitney ar Sincerity piešiniu. Vienas nemokamas setas šeimynai.

Tęskite! Ir laikui bėgant papildykite savo porceliano kolekciją. Kiekvieną kartą kai jūs padėsite \$25 į savo taupymo sąskaitą jūs galėsite nusipirkti kitą keturių gabalų padengimą asmeniui tik už \$5.95. Jūs galite taip pat nusipirkti papildomai setui reikalingus priedus už stebėtinai prieinamą kainą. Vėliau pakeitimui arba papildymui paskiri gabalai gali būti laisvai perkami tiesioginiai iš W. M. Dalton & Associates.

Aukštas procentas! Didesnis taupymas! Kada jūs investuojate \$1000 Savings Certificates sekančiai... 4 metų Certificates moka 7.25%.

Discover Society...
it's an easier way.

Society
NATIONAL
BANK OF CLEVELAND

A SOCIETY CORPORATION BANK

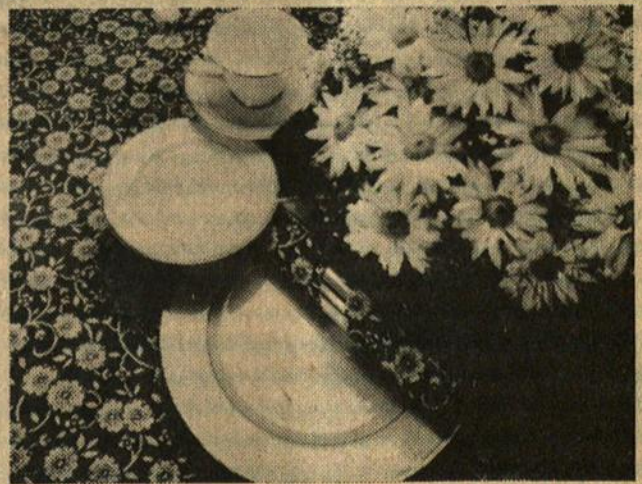
MEMBER F.D.I.C.

arba 2½ iki 4 metų Certificates moka 6.5%, arba 1 iki 2½ metų Certificates moka 6% per metus... Jūs galite nusipirkti pilną 8 arba 12 vietų padengimą su visais priedais už dalį pagrindinės kainos! 55 gabalų 8 vietų padengimas yra jūsų tik už \$79.95! 95 gabalų 12 vietų padengimas yra tik \$124.95! Įnešant didesnę sumą — įgalins jus nusipirkti vieną iš setų dar už žemesnę kainą.

Jeigu Savings Certificates iškeisti prieš terminą, Federal Regulations reikalauja, kad procentas būtų perskaičiuotas esamu reguliariu taupymo knygties procentu atimant 90 dienų procentą.

Pradėkit šiandien, rytoj, šeštadienį!

Aplankykite Society įstaigas savo kaimynystėje ir apžiūrėkite išstatytą šį puikų porcelianą. Sustokite pirmadienį — ketvirtadienį nuo 9:30 iki 2:30, penktadienį nuo 9:30 iki 6:00 ir kiekvieną šeštadienio rytą nuo 9:30 iki 12:30. Tada pradėkite taupyti Society banke! Pradėkite gauti aukštesnį procentą! Pradėkite rinkti kolekciją ranka pagaminto porceliano!

The Sincerity Pattern

Florida — pensininkų pažadėtoji žemė

(Atkelta iš 5 psl.)

tu. Savotiška namų 'egzotika'...

Namai dideli, dviejų aukštų, pristatyti senų, iš įvairių kraštų sugabentų baldų. Mat, rašytojas mėgo keliauti ir gyventi svetur ir grįždamas Amerikon vis parsigabendavo baldų iš Ispanijos, Prancūzijos, Afrikos ir kitur. Baldai atrodo pasėnėję, lyg apdulkėję ir turistams palieka senienų sandėlio išpuolį. Rašytojo studija, kaip minėjau, buvo atskirame dviejų aukštų name lyje (antrame aukšte). Gal prie rašytojo gyvos galvos ten ir buvo kaip reikiant įrengtas darbo kambarys, kur jis parašė geriausius sa-

vo romanus, bet dabar ten tuščia patalpa tik su apvaliu stalu, gulimąja kėde ir viename pasienyje stovinčia knygų spintele. Aplamai pažėmus, visos patalpos dvelkia 'senatve' ir kažkokiu 'apsileidimu' ir neatrodo, kad kas jomis labai rūpintųsi. Gal dabartiniai sodybos savininkai tyčia laiko jas 'apleidimo stovyje', kad nedingtu jų 'egzotika'?... Vadovas nebe pasididžiavimo parodo kieme didelį maudymosi baseiną paaiškindamas, kad Hemingway mėgęs madytis ir kad tas baseinas buvęs pirmasis pamūrytas Key West.

Hemingway, išsikraustydamas iš Key West, sodybą pardavė privatiems žmo-

nėms. Kai turistai ėmė teirautis apie rašytojo gyvenimą vietą, 1964 m. naujieji

savininkai nutarė padaryti biznį. Dabar lankytojai už įėjimą moka po dolerį. Išėdamas aš paklausiau vadovą kiek maždaug žmonių

aplanko sodybą per dieną. Pagalvojęs jis atsakė: -- Apie 200...

Išvažiuojant mums iš Floridos, mūsų šeimininkai po-

nai Jokubaičiai, kurie jau buvo grįžę iš Detroito, su-ruošė mums šaunią atsisveikinimo vakarienę, pakviesdami ir keletą kaimynų.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Gerardas Jukėnas 1973-1974 m. foto varžybų sezoną Cleveland Photographic Society užbaigė dviem medaliais. Spalvotųjų skaidrių A klasėje jis laimėjo sidabro medalį už skaidrę — "Pavasario žavumas". Gamtos skaidrių varžybose tapo atžymėtas patyrimo (proficiency award) medaliu.

Birželio 14-25 d. Como mieste, Italijoje, buvo 10-ji tarptautinių varžybų "Il colore in trasparenza" paroda. Viena G. Juškėno skaidrė buvo priimta ir rodoma šioje parodoje.

ARŪNAS AŽELIS GAVO AMERICAN HEART ASSN. STIPENDIJĄ

Širdies ligoms tirti draugija (American Heart Association) kasmet skiria keletą stipendijų studentams. Jų tikslas vasaros atostogų metu supažindinti gerus studentus su tyrimo darbais medicinos srityje ir paskatinti juos, mokslus baigus, siekti profesinės karjeros

šioje srityje. Kadangi stipendijas gauti kandidatų skaičius didelis, tai jos skiriamos atrankos keliu. Atsižvelgiama į tris pagrindines sąlygas: a. studento mokslo pažymių lygis, b. pasirinkto darbo projekto tikslingumas ir c. laboratorijos, kurioje kandidatas atliks savo darbą, tinkamumas.

Vieną iš šių stipendijų šimet gavo Arūnas Aželis. Jis studijuoja biologiją John Carrol Universitete ir labai gerai mokosi.

Stipendijos projektas — palyginti fosfolipidų analizės metodus ir vieną iš jų pritaikyti labai mažam lipidų kiekiui matuoti. Pastarasis bus labai naudingas mažųjų kraujo indų sienelės lipidų kiekiui nustatyti. Antra, vartojant spektrodensitometrą, matuojama medžiaga nebus sunaikinama. Taigi, ją galima panaudoti dar ir kitoms medžiagoms matuoti. Tas biochemijoje labai svarbu, ypačiai bandymuose su mažais gyvuliais.

Stud. Arūnas Aželis savo projektą vykdo dr. Antano Butkaus priežiūroje, Cleveland Clinic tyrimo laboratorijoje.

Linkint Arūnui sėkmės, malonu pastebėti, kad Ohio lietuviai studentai labai sėkmingai rungtyniauja su kitu tautybių studentais stipendijų gavime. Dr. A. Butkaus laboratorijoje panašias stipendijas tris metus iš eilės gavo: Roma Jasinevičiūtė, Gintaras Degesys ir Rimas Maurukas.

• Dr. Giedrė ir dr. Stepas Matai birželio 16 d. savo šeimos ir giminių tarpe jaučiai atšventė 10-ją vedybinę sukaktį.

Saulė Kazėnaitė baigusi Villa Angela gimnaziją.

V. Bacevičiaus nuotrauka

• Clevelando šalių gegužinė įvyks birželio 30 d. 2 val. p. p. Naujos parapijos rajone, Beachland parke, prie ežero. Įvažiavimas iš Lake Shore Blvd., per Landseer arba Canterbury, arba iš Windward gatvės. Veiks bufetas ir bus turtinigi laimėjimai. Šauliai ir šaulės nuoširdžiai kviečia clevelandiečius atsilankyti į gegužinę ir linksmai praleisti su pažįstamais ir draugais vasaros popietę. (kp)

WANTED JOURNEYMEN TOOL AND DIE MAKER SECOND SHIFT

Must be able to operate all types of tool room equipment. Experience in build and tryout of special machinery preferred.

STANDART PRODUCTS CO.

2130 West 110 St.
Cleveland, Ohio

An Equal Opportunity Employer (49-53)

Statybos kontraktorius inž. V. Genys su žmona Roma iš Australijos jau kelionėje 3 mėnesiai, užsuko ir į Clevelandą, kur susitiko su senais pažįstamais Malcanais. Nuotraukoje iš kairės: inž. E. ir B. Malcanai, Roma Genienė, Genių sūnus Gintaras, studijuojąs Amerikoje, E. Vyšniauskienė ir inž. V. Genys. V. Bacevičiaus nuotrauka

CHAMPION PIPE FITTER

Must be Journeyman or Equivalent and be able to work any shift. Excellent benefits and working conditions. Apply:

CHAMPION SPARK PLUG CO.
20000 Conner Ave., Detroit, Mich. 48234

An Equal Opportunity Employer

'ARKANSAS KRAFT CORPORATION Morrliton, Arkansas 72110

Immediate Openings

For Journeyman Mechanic
In The Following Area:

Instrumentation
Rate \$6.18 Per Hour
Electrical
Rate \$6.18 Per Hour
Pipe Fitter & Welder
Rate \$6.18 Per Hour
Mechanic & Welder
Rate \$6.18 Per Hour

This Is A Multicraft Paper Mill.

Paper Mill Experience Preferred But Not Essential.
Excellent Company With Good Fringes. Steady Work.

CONTACT PERSONNEL OFFICE:
(501) 354-4521

An Equal Opportunity Employer

(47-49)

EXPERIENCED SHOE WORKERS NEEDED AT ONCE ALL DEPARTMENTS

Clicker Operators	\$2.60 to \$3.70
Stichers (Top Stichers) (Barbour Trimmers) (Cut Out Stichers) (Fancy Stichers) (Vanpers)	\$2.90 to \$3.40
Side Lasters	\$2.90 to \$3.40
Assemblers	\$2.60 to \$3.10
Sole Layers	\$2.60 to \$3.10

All Hourly Rates — No Piece Work
Competitive Employee Benefits

THE JULIAN AND KOKENGE CO.

280 S. FRONT ST., COLUMBUS, OHIO 43215
614-224-9164

(46-48)

MILLWRIGHT

TRUCK REPAIRMAN—GAS and ELECTRIC

WELDER—MAINTENANCE—GAS and ELECTRIC

Journeyman Status required

Must be apprentice graduate or have 8 yrs. experience in trade.

CHEVROLET WARREN

Division of General Motors Corp.

23500 Mound Road,
Warren, Michigan

An equal opportunity employer

(47-48)

7 DIENOS ČIKAGOJE...

(Atkelta iš 8 psl.)

ateityje taip tęsis, ne vienas gal pereis į tas apylinkes, kurios priklauso naujai Chicago LB apyg. v-bai, vadovaujamai dr. Z. Danilevičiaus ir kitų. Su J. Vaičiūno rašinių mintimis, kuriuos taip mini biuletenis, dažnai nesutinku. Bet ji gerbiu už tai, kad jis nesidengia slapyvardėmis, bet visada pasirašo savo tikra pavarde. Vietoj puolusi Vaičiūna, LB Marquette Parko apyl. naujoji v-ba turėjo pasisakyti prieš slapyvardininkus, kurie ne tik kad kolioja LB, bet ir paskirus asmenis. Kai buvo reikalas, kaip galima plačiau ištyrinėjės padėti, gniau St. Džiugą, kai kiti drabstė prieš jį purvus irodinėdami, kad rinkimai buvo suklastoti. Bet kai to paties mano bičiulio St. Džiugo remiama valdyba išsišoka, spaudos reikalas pakomentuoti tokius išsireiškimus, kurie neturi rasti vietos demokratinėje LB sąrangoje.

* KAI KURIOJE mūsų spaudoje dar vis tebeniekiant mokyti. Jonynienės vadovėli 'Tėvų nameliai brangūs', mes kažkaip užmirštam kitas geras knygas, paskutinių mėnesių bėgyje išleistas vaikams bei jauniui. Gal platesnio dėmesio bei atgarsio susilaukė rašyt. B. Pūkelevičiūtės veikalai jaunimui. Tuo tarpu J. Minelgos 'Kiškio pyragai', gražiai iliustruota poezijos knyga mažiesiems, dar nesusi laukė atitinkamo dėmesio. Ta proga tik pacituosiu mūsų vaikų literatūros milžino Vytės Nemunėlio kelias mintis apie J. Minelgos 'kiškio pyragus', išleistus LB švietimo tarybos: "Knyga gražiai išleista, tinkamai iliustruota, o eilėraščiai labai plačios tematikos, parašyti labai gerais rimais, kas itin svarbu mažiesiems skaitytojams. Dėl savo skambumo ne vienas eilėraštis prašyte prašosi dainuojamas..." Tėvai, mokytojai, krikšto tėvai ir kiti, perkančys įvairiomis progomis dovanas vaikams, turėtų susidomėti mūsų jaunimo rašytojų knygomis, jų tarpe ir J. Minelgos 'Kiškio pyragais'.

SHEET METAL — 2nd CLAS AND 1 PANTAGRAPH OPER.

(ENGRAVER)
Some experience necessary. 40 hr. week, steady work & good benefits.
ELEVATOR PRODUCTS CORP.
540 HUYLER ST.
SO. HACKENSACK, N. J.
201-343-6122 (49-55)

WANTED JOURNEYMEN

or
1ST CLASS SKILLED
ALL AROUND MACHINISTS
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Excellent working conditions, fringe benefits and steady work.
CENTRAL MACHINE SHOP INC.
11 McKinley St., Linden, N. J.
201-925-1176 (49-55)

NURSES—RN Supervisor 11-7 shift. Full or part time. Also, LGPN 3-11 shift. — Full time in modern ECF located in Chestnut Hill area. Excellent starting salary, paid vacation, holidays, sick leave, etc. Public transportation at door.
Call 215 CH 2-2727. (49-54)

AUTO MECHANIC, hourly. GM experience preferred. Excellent company benefits. New modern shop. Contact Service Manager, HORNER CHEVROLET, 215-646-7900. (49-52)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED MACHINIST

W & S 2 AC

Must be capable to setup and operate. Day shift. Excellent fringe benefits. Permanent position. Pleasant working conditions.

DELAVAL

SPECIAL PRODUCTS DIV.
4223 Monticello near Green Rd.
South Euclid, Ohio
An Equal Opportunity Employer (49-55)

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus.
Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

★

Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

★

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5¼%

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6½% — 7½%

TAUPYMO INDĖLIAI IR PAŽYMĖJIMAI
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, pardudami JAV bonai.

★

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

★

DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELE AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vylandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Clevelando pašto inspektorius** praėjusią savaitę tikrino Dirvos skaitytojų kartoteką. Pagal pašto instrukcijas laikraštis negali būti siuntinėjamas neužsimokėjusiems prenumeratą skaitytojams.

• **Dar viena novelė.** Pavėluotai gauta dar viena novelė Aušros Lelijos — "Pirmas smūgis". Pašto antspaudu data ant voko yra birželio 10 d., tad ji persiūsta jūry komisijos pirmininkui Vyt. Alantui prijungti prie kitų gautų vie nuolikos novelių.

• **Lietuvių Studentų Sąjungos centro** valdybos iniciatyva liepos 5, 6, 7 dienomis latvių stovyklavietėje "Priedainėje", Freehold, New Jersey, reigiamas visuotinis latvių, estų ir lietuvių studentų suvažiavimas. Suvažiavimo darbotvarkėje pratomos diskusijos, pokalbiai nagrinėja

bendrų jėgų (latvių, estų ir lietuvių studentų) suderinimo galimybes, siekiant bendrų tikslų. Iš psichologinio taško, pašnekesio būdu keliamas klausimas: "Kokią įtaką mūsų galvosenoje turi gyvenimas dvejose kultūrose." Šeštadienį, liepos 6 d., įvyks tinklinio turnyras, o šeštadienio vakare koncertas, kurio programą atliks latvių, estų ir lietuvių talentai. Šokiams gros du orkestrai. Dėl informacijų kreipkitės į LSS, G. Mikalauską, 102-30 91St Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418, telef. (212) 846-4041.

• **LKVS Ramovė Centro Valdyba**, išrinkta š. m. gegužės 25 d. suvažiavime, Chicagoje, pasiskirstė pareigomis: Karolis Dabulevičius — pirmininkas, Jonas Gaižutis — vicepirmininkas (organizac. reik.), Andrius Juškevičius — vicepirmininkas (kultūros reik.), Ed-

mundas Vengianskas — sekretorius, Kazys Oželis — narys kultūros reikalams, Stasys Juras — kartoteka ir spaudos informacija, Albinas Repšys — išdininkas. Kandidatai: Jonas Švedas ir K. Juškaitis.

Kontrolės Komisija: Jonas Tapulionis — pirmininkas, Bronius Ambraziejus — vicepirmininkas, Stasys Virpša — sekretorius. Kandidatai: P. Žitkus ir J. Bagdžius.

Garbės Teismas: Vladas Mieželis — pirmininkas, Antanas Rėklaitis — vicepirmininkas, Juozas Vilutis — sekretorius.

FOTOGRAFŲ DĖMESIUI

Lietuvių Foto Archyvas kviečia dalyvauti metinėje lietuvių fotografų parodoje-konkurse, Jaunimo Centre, Chicagoje š. m. lapkričio 22 iki gruodžio 1 d.

Konkurse bus dvi nuotraukų grupės — juoda balta ir spalvota. Juoda balta nuotraukos turi būti paties fotografo darbas, spalvotos gali būti pagamintos laboratorijos.

Nuotraukos turi būti bent 5" x 7" dydžio (bet pageidaujamos didesnės), priklijuotos prie kartono. Ant kitos pusės turi būti užrašytas dalyvio vardas, pavardė, adresas ir nuotraukos pavadinimas. Su eksponatais reikia pristatyti ir nuotraukų duplikatus, kurie bus naudojami spaudai ir knygai PARODA '74. Kiekvienas dalyvis gali pateikti ne daugiau kaip dešimt nuotraukų. Galima dalyvauti ir su mažiau darbų.

Juri komisija, kurios sastatas bus paskelbtas vėliau, atrinks nuotraukas parodai. Kita komisija kūrinius premijuos. Premijos už geriausius darbus bus skiriamos tik jaunesniesiems amžiumi (iki 30 metų), bet parodoje kviečiami dalyvauti, ne tik mėgėjai, bet ir profesiona-

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

• **BIRŽELIO** mėnesio liudėsį buvo nuskaidrinęs džiaugsmas, ižiebtas žinios, kad Brazinskai paleisti iš kalėjimo ir kad netrukus galės pasiekti kurį nors laisvą kraštą, kur jiems bus saugu gyventi. Bet paskutiniuose numeriuose Draugas ir Dirva paskelbė Eltos pranešimą, kad, sovietų advokatams reikalaujant, Brazinskams dar bus teismas ir, ko gero, jie gali būti net nužudyti. Sunku laikytis garbingai turkų tautai, kai sovietinis milžinas iš pašonės grūmoja peiliu. Birželio liudnų įvykių minėjimų Chicagoje buvo gausu. Gal įspūdingiausias buvo Cicero, ruoštas LB Cicero apyl. v-bos, kur kalbėjo ryžtingasis kongresmanas R. Hanrahan, iš peties ginąs S. Kudirkos bylą, o šalia jo aukštas Cle-

velando miesto pareigūnas R. Kudukis ir kt. Kiek vėliau liudnų birželio įvykių minėjimą Cicero surengė vietos Altos skyrius. Minėjime dalyvavusių pareiškimu, ten atmintiną kalbą pasakęs inž. J. Jurkūnas, šalia kitko plačiau citavęs Dirvą ir pabrėžęs, kad tautinei gyvybei išlaikyti geriausiai tar nausim puoselėdami mokslą, meną bei kultūrą. Kai dabar, birželio liudnų įvykių prisiminime daugelio mintys skrenda atgalios į gyvąją Lietuvą, pažvelkime į pridėtą nuotrauką, kaip atrodė Lietuvos kampelis 1968 m. su išaugusiu stilingu kryžium, primenančiu ne tik Kristaus, bet ir tautos kančią. Kitoje gi nuotraukoje, darytoje laisvėje, matom, kaip Chicago skautai, susibūrę į Miško Brolių draugovę, Rako miško gilumoje nežinomoje vietovėje stato partizanų bunkerį, prisimindami tuos vyrus, kurie per visą pokario dešimtmetį rusų okupuotoje Lietuvoje kovėsi su rusų divizijomis, norėdami ginklų iškovoti Lietuvai laisvę. Šios dvi nuotraukos, darytos skirtingoje plotmėje ir skirtingose aplinkybėse, liudija, kad tautos, gyvenančios namuose, ir gyvųjų išeivijos lietuvių mintys bei ateities troškimai sutinka: kad prisimindami liudną praeitį po visą pasaulį išblaiškyti lietuviai ne tik trokšta, bet ir siekia Lietuvai gražesnės ateities.

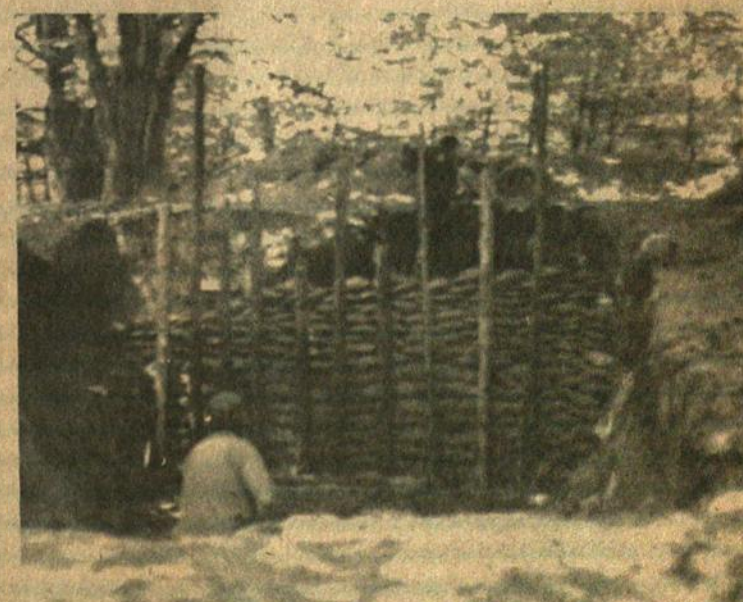
• **NAUJOJI LB Marquette Parko** apylinkės valdyba neseniai išsiuntinėjo Biuletinį nr. 1. Nors aš nepriklausau Marquette Parko LB apylinkėi, nes gyvenu Gage Parko apyl. ribose, bet biuletenį gavau. Tai reiškia, kad v-ba tikėjosi jo pako mentavimo spaudoje. Beje, mano komentarai šį kartą bus liudni. Biuletenyje tarp kitko rašoma: "Reikia grįžti apie 15 mėnesių į praeitį, 1973 m. vasario 25 d. įvyko metinis LB Marquette Parko apyl. susirinkimas. Be normaliai susirinkimuose dalyvaujančių bendruomenininkų, į jį atsilankė ir viešai prieš Bendruomenę kovojančios Altos valdybos nariai, tokiais susirinkimais niekada nesidomintieji politinių partijų veikėjai. Bendruomenininkams dėl to likus mažumoje, susirinkime opozicija buvo visiškai šeiminkė. Išsirinko ji savo valdybą, savus atstovus į apygardos suvažiavimą... Į naują valdybą buvo išrinkti žmonės, kuriems daugiau rūpėjo negatyvi veikla, negu pozityvus darbas. Pirminin-

Kryžius Lietuvos peizaže 1968 m.

kas Vaičiūnas Naujienos pasirodė su prieš Bendruomenę nukreiptais straipsniais..." Visą laiką tikėjės, kad LB-nėje yra pilna demokratija ir kad LB-ei turi teisę priklausyti visi gyvieji lietuviai, perskaitęs toki naujosios LB Marquette Parko apyl. v-bos pareiškimą labai nusivyliau. Kas gi kūrė LB? Ar ne tokie stambūs Altos veikėjai kaip dr. V. Šimaitis, T. Blinstrubas ir eilė kitų? Ar jiems dabar nebervalia ateiti į LB apylinkės susirinkimą, ten pareikšti savo nuomonę ir atiduoti savąjį balsą? Pagaliau ar garbingos ir daug nusipelnusios Altos rėmimas yra nuodėmė? Ar liudnais ir netikrais pokario metais Altos žmonės nedėjo pastangų, kad milžiniška masė lietuvių pabėgėlių iš Vokietijos ir kitų kraštų būtų perkelta į laisvą Ameriką, kad vėliau galėtų įkurti savo stiprią tautinę bendruomenę ir išvystyti gyvą veiklą. Gyvendami laisvėje, mes taip pat turime pilną teisę savo mintimis įvairuoti. Juk ir dr. P. Kisielius, pasitraukdamas iš Lietuvių Fronto tarybos pirm. pareigų, aiškiai pabrėžė, kad, jei mes savo mintimis neįvairuotume, būtume tik bereikšmiai kareiviai. Tuo tarpu naujoji LB Marquette Parko apyl. v-ba aiškiai tą minčių įvairavimą ir demokratinį procesą uždraudžia, iš jo tyčiodamasi. Reikia tikėti, ka' kitame biuletenyje v-ba tokių grubų demokratinį principų įžaidimą atitaisys, nes, jei ir

(Nukelta į 7 psl.)

Lietuvos partizanų prisiminimui statomas bunkeris Rako miške, Custer, Mich., kur ir šią vasarą stovyklauja lietuviai skautai. E. Būtėno nuotrauka

L.S.T. Korp! Jaunoji Lietuva steigėjui ir filisteriui

PROF. JUOZUI RAUKČIUI

mirus, žmoną ONĄ, dukras ALDONĄ ir VIDĄ ir sūnų JUOZĄ su šeimomis šią liudną valandą nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania, Los Angeles

Mielam Bičiuliui L.S.T. Korp! Jaunoji Lietuva steigėjui ir filisteriui

PROF. JUOZUI RAUKČIUI

Anapilin iškeliavus, gilų liūdėsį kartu dalinamės su žmona ONA, dukromis ALDONA ir VIDA ir sūnumi JUOZU

Halina ir Edvinas Balceriai

Brangiai motinai Lietuvoje mirus, dukrai

VANDAI MAŽEIKIENEI

ir jos vyrui VACLOVUI gilią užuojautą reiškia

Birutė ir Bronius Kasakaiciai

Mieliems bičiuliams

VANDAI ir VACLOVUI

MAŽEIKAMS,

dėl motinos ir uošvės VIKTORIJOS RIMAVIČIENĖS mirties, giliausią užuojautą reiškia

Barbora ir Teodoras Blinstrubai

Mylimai motinai

VIKTORIJAI RIMAVIČIENEI

Lietuvoje mirus, jos dukrai VANDAI ir žentui VACLOVUI MAŽEIKAMS nuoširdžią užuojautą reiškia

Stasys Virpša Liucija ir Vilius Hoffmanai